

Huave, San Mateo del Mar: Bible for Esther, Ezra, Genesis, Hosea, Jonah, Nehemiah

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Genesis

Chapter 1

¹Wüx nganaw majlüy nicuajind Teat Dios tarang a mbasacats at a iüt. ²Aag a iüt ngo majiür netotow oxet at ngo majiür nicuajind. Aag a pojniün almajlüy wüx ombás najal yow. Ombás Teat Dios teajüyjüy teomal meáwan yow. ³Teat Dios tapiüng: "Majlüy a ran," at tajlüy ran. ⁴Teat Dios tajaw a ran, xeyay najneaj. Nej tambaag majlüy palwüx a ran makiüü pojniün. ⁵Teat Dios tüüch manüt a ran "nüt" at aag a pojniün tüüch manüt "ongwiiüts." Aag ayaj tamong a nüt raw tiüt, tarang anomb nüt. ⁷¹⁴Teat Dios tapiüng: "Majlüy ran tiül mbas acats atquiaj mbajcam a nüt maquiüü ongwiiüts at nejiw matijpeaw, mbajcaw a neat, cas nüt at neat. ¹⁵Aag ayaj ajcüwa ran tiül mbas acats apmarraj wüx iüt." Atquiaj tajlüy ⁹Teat Dios tapiüng: "Ajcüwa yow aliw tiüt teoleaj mbas acats canchiüm noic miün, at majüic majaraw nawaag iüt." Atquiaj tajlüy. ¹⁰Teat Dios tüüch manüt a nawaag iüt "iüt," at ajcüwa canchiün yow Nej tüüch manüt "ndec." Nej tajaw aag ayaj xeowüy lajneaj. ¹¹Teat Dios tapiüng: "Imiün wüx iüt majntsop nateaic soex: soex nejiür osaab nej at xiül nejiür aong nej leaw osaab nej altiül omeaats nej, meáwan noic noic ajiür aquiüü nej." Atquiaj tajlüy. ¹²Iüt tawiquiach nateaic soex, soex nejiür osaab nej leaw ayac majlüy aquiüü aquiüü nej, at xiül neyac aong nej leaw osaab nej alteomeaats nej, atnej ajngot aquiüü nej. Teat Dios tajaw aag ayaj xeyay najneajay. ¹³Aag ayaj tamong a nüt raw tiüt, tarang iwear nüt. ¹⁴Teat Dios tapiüng: "Majlüy ran tiül mbas acats atquiaj mbajcam a nüt maquiüü ongwiiüts at nejiw matijpeaw, bajcaw a neat, cas nüt at neat. ¹⁵Aag ayaj ajcüwa ran tiül mbas acats apmarraj wüx iüt." Atquiaj tajlüy ¹⁶Teat Dios tarang ijquiaw nadamüy nerraj, aag nadamüy tiül apmarraj wüx nüt at a nine nerrajüy apmarraj wüx ongwiiüts. Nej at miün tarang ajcüwa ocas. ¹⁷Teat Dios tayac cawüx tiül mbas acats marraj wüx iüt, ¹⁸atquiaj marang natang wüx nüt at wüx ongwiiüts, at mambaag a ran maquiüü pojniün. Teat Dios tajaw ayaj xeyay najneajay. ¹⁹Aag ayaj tamong a nüt raw tiüt, tarang apeic nüt. ²⁰Teat Dios taiüng: "Ech chipiüm ajcüwa yow majlüy tiül xeyay palpalwüx cüet, at majlüyiw xeyay quiec majlülüw wüx iüt ambüw tiül püjchiün ocueaj mbas acats." ²¹Teat Dios tarang nadamüy cüet nacülüw tiül ndec, atquiaj atnej meáwan palpalwüx leaw almapac, leaw almapacüw teajüyiw at leaw acülüw tiül meáwan yow mbich meáwan, at meáwan quiec aquiüü aquiüü nej. Teat Dios tajaw xeyay najneajay. ²²Teat Dios tayac nangaj wüx tapiüng: "Meriümban najneajay at merxiyayon, at mechipichan a yow tindec. Ajcüwa quiec mexiyayiw wüx a iüt." ²³Aag ayaj tamong a nüt raw tiüt, tarang acoic nüt. ²⁴Teat Dios tapiüng: "Aag a iüt majlüy majiür leaw apmapac quiaj, meán nop nop maquiüü aquiüü nej, wacüx, leaw nesatatüy tiüt, at napatüw nacülüw wüx iüt, meáwan nop nop maquiüü aquiüü nej." Atquiaj tajlüy. ²⁵Teat Dios tarang ajcüwa moncül wüx iüt leaw ajiürüw aquiüpüw nejiw, aag a wacüx ajiür aquiüü nej, at meáwan leaw nesatatüy tiüt ajiür aquiüü nej. Nej tajaw aag ayaj xeyay najneajay. ²⁶Teat Dios tapiüng: "Arangaats a naxey atnej ajlüyüüts, at atnej mindiweaats. Icüeatiün ech majaw wüx ajcüwa cüet, wüx quiec najlül cawüx, wüx wacüx, wüx meáwan najlüy wüx iüt, at wüx meáwan nesatatüy tiüt asatat tiüt otüing wüx iüt." ²⁷Teat Dios ateocan tarang a naxey atnej Nej ajlüy mindiw nej. Nej ateocan tarang atnej ajlüy mindiw Nej tarang. Naxey at najtaj Nej ateocan tarang. ²⁸Teat Dios tayac nangaj at tasaj nejiw: "Meriümban najneajay merxiyayon. Ichipichan a iüt ijawan wüx. Irangan natang wüx ajcüwa cüet, wüx ajcüwa quiec najlül cawüx, at wüx meáwan nacül wüx iüt leaw teajüy almapac." ²⁹Teat Dios tapiüng: "Ijawan, lanüüch icon meáwan soex nejiür osaab aag ayaj alwüx iüt lamapooch, at meáwan xiül nejiür aong alteomeaats osaab nej. Aag ayaj nüeteran icueajiün icon. ³⁰Meáwan nop nop leaw almapac wüx iüt, noic noic quiec najlüy cawüx, at meáwan nesatatüy wüx iüt, at meáwan leaw almapac, Xique lanüüch icon meáwan nateaic soex aag ayaj nüeteran." Atquiaj tajlüy. ³¹Teat Dios tajaw meáwan leaw lamarang. Ijawan, xeyay najneajay. Aag ayaj tamong a nüt raw tiüt, tarang anüy nüt.

Chapter 2

¹Aaga mbasacats ata iüt ninguij ndoj arangüchiw, chipiüw wüxmeawanalmapacüw. ²Wüx ayay nüt quiaj ndoj minajiüt Teat Dios leawa tarang, quiaj taxood wüx ayay nüt andondoch minajiüt nej. ³Teat Dios Tayac nangaj wüx ayay nüt at tawün ngo majnej wüx, quiaj taxood, meaw an leawa tarangawün tiül ngo majlüy.⁴Aaga güy nadam najiüt leawa tajlüy andüy wüx mbasacats ata iüt. ⁵Nicuajind xiül ngo majlüy tiül wajehiüc wüx aaga iütm cam at ninoic owil xiül majdsop tiül wajchiüc, cos Teat Dios ngo yay müüch majoet wüx iüt at ngo majlüy monxey mapiürüw a iüt. ⁶Noic ajmiüc naquind aw imiün tiüt ateowa iüt.⁷Teat Dios tarang naxey naw tiül najndot ndoj tapep miünd nej teoxing quiaj tapac, aaga naxey tapac marang nipilan. ⁸Teat Dios tapiür naj neaj xiül andüy nonüt tiul Eden, quiaj tayac a naxey leawa tarang, ⁹Wüx aaga iüt leawa Teat Dios tarang tandsopiich xiyay xiül natsujay ombasüw majaraw aldor müterán. Ajlüy tiül xiül neech mapacaran alpinowan xiül at aga xiül neech ram omalaran omeaatsaran andüy wüx najnej andüy wüx ngo majnej. ¹⁰Nots lam taw imiün tiül Eden mateow aaga najnejnej xiül. Naw quiaj mbajcat marang piquiw owix lam.

Chapter 3

¹ganüey aga diec xeyay axomb omians gomiag mat nej miawan nemal leaw almajlayiw quiaj tiel aga pajchien leawa mitiatiets Dios landoj marang. nej quiaj tasaj aaga nüex: "¿naliañ Dios nendiac: 'güey gondom mitien nicuajin aong xiel najlüey Teat Dios tapier naniaj xiel?'" ² aga najtaj tasaj aaga ndiec: "aldom natien meawan leaw Tiat Dios tapier najniaj xiel." ³ naliang aga xiel almajlüey pinowan nieng Tiat Dios tapier najniaj xiel, Tiat Dios tapieng: guey gondom mitien, nde mixolan, teguey pindiowan." ⁴aga diec tasaj a nüex: "naliang naling gome pindiowan." ⁵cos Dios lamajaw wüex apatüech nüet mitien aga yaj, iniejan aplejquiam aperangan atnej Dios, apexoman imiajtsan wüex najniaj aton wüex gomajniaj." ⁶doj a najtaj tajaw aga xiel najniaj ajüeik müeteran, at aton xowuey ajniajche majaraw, aton aga xiel ajüik netsajyayombas imien kiaj ajüik nop apaxom omians, quiaj tayar aga aong axiel quiaj tüet. aton nej tüech minoj nej ag almakieb quiaj, aton tüet. ⁷wüx tamb lejquiam oniüjcüw nejw at wüx tajawüw atajcüw miün almajlüyiw." ⁸quiaj tanguiayiw tiat Dios tiajüy quiaj, wüex nendey dey nüet nieng tiat Dios tapier najniaj xiel, atquiaj a naxey maquieb najtaj textotey teombas tiat Dios tiel xiel nieng tiat Dios taper najniaj xiel." ⁹nej tiat Dios tapaj ag a naxey tasaj: "¿guiane almijluey?" ¹⁰nej aga naxey tpieng: "tananguiaj ic tiel najniaj xiel tembolas cos xeotaag miün sajlüy. aag tanexotüey." ¹¹tiat Dios tapieng: "¿janesaj ic mer ortag mien? ¿lemiat ag nauw wüex xiel sasajic demiat guaj?" ¹²nej ag naxey tapieng: "aga najtaj ix xic naquieb, nej tüüch xic aong xiel quiaj tanüet." ¹³nej tiat Dios tasaj aga nüex: "¿Cuane ganüey lameranga?" aga najtaj tapieng: "aga ndiec newuaiich xic ag tatiets." ¹⁴nej tiat Dios tasaj aga ndiec: "cos lemerang agüey, ike ner yac gomajniaj miawan tiel wüaqüex aton tiel ajcüw miawan nemal. apmesatatüey tiet apmiriem apmiat najdot miawan mi nüet." ¹⁵ique apmujqüey mi quieb najtaj, tuel micüal at tiel micüal nej. nej apmacuüüch tiet imal ike apetsam mingüet oliaj nej. ¹⁶tasaj a najtaj: "sanüex meshiyay nadam acoy imieaants wüx apmewi quiax micual; cos bi necoy wüx apewi quiax mi cual. aag imians andüey wüx minoj, ganaa nej bi pajaich ic." ¹⁷ganaa tasaj Adan: "niol tenguiay andiac mintaj, cos tiat aag aong xiel leawa tasajas ic ngomeat nieng tasajas ic: 'gomdom miat imien wüx nej,' gomajniaj wüx iüt apmajlüey imien wüex ique; aquiüüb xeyay najiet apmeret miawan minüet minüet nangüey wüex iüt." ¹⁸nej apma wuitich sats at mbaj nesats andüey wüx ique, aton apmiat soex naw tiel pajchien. ¹⁹aquieb minalil apmeret, wüx apmindilil indüey tiel iet, cos imien quiej iwüenich, cos najdot ic, tiel najdot apmendilil. ²⁰agaa naxey tayac minüet mintaj nej Eva cos nej apmamumaran. ²¹tiat Dios tarang müech Adan ganaa mintaj nej napixaran conag taag y tasoig arnuw tiel. ²²tiat Dios tasaj: "ganüey anaxey lapiay marang atnej nop tiel icootsa, quia pijaw güen najniaj güen gomajniaj. ganüey lango müend maxol naag owix nej, mayar agaa xiel neech mapacaran, müeteran, aton mapac miawan nüet." wüex mien ganüey, ²³tiat Dios tawüen nijiw tiel Eden nieng Dios tapier najniaj xiel, ganüey apmapier iüt liaw ajnot ocueaj nej atquiaj ²⁴tiat Dios tawün agaa naxey nieng ajlüey najniaj xiel, tayac quiaj ángeles nieng alüeyiw najniaj xiel Eden, aton noik machat nebiem almajlüey ayeg yeg mien miawan quiaj, apal aga tied nieng andüey naj lüey xiel wüx mapacaran,

Chapter 4

¹aga naxey tameay maquieb aaga Eva najtaj mintajnej . quiaj aaga nej tecual ndoj tawüiquiach aaga Cain. Nej tapüeng: "Nganüey lanawüikiach nop naliw mongüich cos teat Dios tambeol xic". ²Cas nej tawüikiach michiig nej aaga ayaj Abel. Nganüey aaga Abel wüex latang tarang nop nejür sap, nganüey aaga Cain nerang najüiet tiel corrüel. ³tamong acas nüt aaga Cain tandiem mayiac ichech nej müüch teat Dios meawan leaw tapiüer tüel iüt. ⁴Nganüey aaga Abel, tajamien nop nop tüel meawan leaw mbas wüijquiam tüel sap at mien kiriw naow naw wüex ombas aga sap. Quiaj teat Dios tayar najneaj majaw meawan leaw tayac ichech nej aaga Abel, ⁵nganüey aga ichech a Cain, nej ngome tayar majneaj majaw. Quiaj aga Cain tajküey xiyaiy, asoy tembas. Teat Dios tasaj aaga Cain: "neol tapots ijcüw at ⁶neol tasoy tembas? jondot mirang najneaj, ngua apmayarich? ⁷Nganüy jondot ngomirang leaw najneaj ,aaga nisoet angüer omal mbeay nden at andiem majaiich ic,ique netam mesapanag". ⁸aga Cain tendec aweag michiig nej Abel. kawa arang nganuey wüex aliw tüel pajchiüen, Cain taxaing owix manbii michiig nej Abel mandeow nomban. ⁹Quiaj teat Dios tendec masaj aga Cain: "nguiane majlüey michiig aga abel? nej tapieng: xique ngonajaw. neol mbich meawan netam najier xichiig?" ¹⁰Teat Dios tendec : "¿cualamerang quiaja? nganüy tengüial andeac aga quiej ocueaj michiig imien tiüt tüel iüt masaj xic. ¹¹Nganüy nepaiich ic apmelüy wüex aga iüt cam, cos taleaig ombeay mangoch aga quiej ocueaj michig Abel. ¹²nganüy aga iüt langome apmüch ic omeats nej wüex ique apmerpier. wüex aga iüt cam najüey jüey nipilan ic at ngomap majaraw jane ic." ¹³tendeac Cain masaj teat Dios: meawan leaw lamisaj xic quiaj atnej ngomajneajay najaw. ¹⁴Naliang nganüy, aga nüt kam ique tengüial mewün xic tiül aga iüt kam, nganüey nexotüy xic sajlüy tiül imbas. jane apmaxom xic apmambii xic, cos sajüy jüey mien at ngomapma jawüw jane xic". ¹⁵quiaj teat Dios tasaj nej: jane apmambi aga Cain, ayaiw apmapalücheran wüex ombas nej. "Quiaj teat Dios tambüen aga Cain, atquiaj jan nipilan apmaxom nej, ngodom marang wüx ombas nej. ¹⁶atquiaj Cain taw niüng ajlüy teat Dios tamb maküel nonüt necam Eden, tam maküel tüel iüt Nod. ¹⁷Cain tameay aweag mintaj nej condom kiaj tecual. kiaj nej tawüikiach aga Enoc. Cain tawitiüch tüt noic cambaj kondom tüch manüt Enoc atnej minüt micual nej. ¹⁸wuex wijkiaj irad micual Enoc. irad tüen marang mi teat Mehujael. Mehujael tien marang mi teat Metusael. Metusael tien marang mi teat Lamec. ¹⁹Lamec takieb ijpüw montaj: nop nenüt Ada, alinop nenüt Zila. ²⁰Ada tawüiquiach Jabal. Nej tarang miteat meawan leaw monküel tiül iüm tag at ajiürüw wacüx Nganüey michig nej minüt nej Jubal. ²¹Nej miteat meawan leaw montsüen arpa at mond ind flauta. Nganüy aga Zila, tawiquiach Tubal ²²Cain,nej nerang meawan leaw ayarich narangüch bronce at hierro. aga Tubal michig nej aga Naama. Lamec tasaj mintaj nej: Ada maquieb Zila, ²³inguiayün sandadeac; icona mintataj Lamec, inguiayün leaw sanapieng. Cos xique tambiyas nop naxey cos tin manbi xic, at nop naxey nench tin manbi xic. jondot Cain apmarangüch wüex onbas nej ayaiw ²⁴ajlüy, atamien kiaj Lamec apamarangüch wüx ombas nej er miow gajpowüw". ²⁵²⁶Adan tameayaweag mintaj nej alinom, kiaj nej tajürüw alinom nongüch. nej tüch manüt Seth

Chapter 5

¹Ajcüwa agüy minüt micüalmicüal Adan. Wüx nüt Teat Dios tarang meawan nipilan, Nej tarang atnej Nej ajlüy.
²Nej tarang naxey aquiüüb najtaj. Nej tayac nangaj wüx ombasüw at tüüch manütiw nipilan, wüx tarang nejiw.
³Wüx landoj Adan lamaneat 130, tarang teat tajiür nop micual nej atnej nej ajlüy, ndoj tüüch manüt Set. ⁴Tarang teat Adan wüx nej tajiür micual nej Set. Nej landoj lamaneat ojpeaküw acoicmiow. Nej tiün marang miteatiw xeyay monench at monüx. ⁵Adan tapac 930 neat ndoj tandeow. ⁶Ndoj Set tapac 105 neat, tarang mi teat Enos. ⁷Ndoj arang mi teat Enos, nej tapac 807 neat, Nej tarang mi teatiw xeyay monench at monüx. ⁸Set tapac 912 neat, quiaj ndoj tandeow. ⁹Lamajüier peic miow gajpowüw neat tatow ajlüy Enos, quiaj tacual a Cainan. ¹⁰Ndoj arang mi teat Cainan, Enos tapac 815 neat. Nej tarang mi teatiw xeyay monench at monüx. ¹¹Enos tapac 905 neat, quiaj ndoj tandeow. ¹²Lamajier er miow gajpowüw neat tatow ajlüy Cainan, quiaj tarang mi teat Mahalaleel. ¹³Ndoj arang mi teat Mahalaleel, Cainan tapac 840 neat. Nej tarang mi teatiw xeyay monench at monüx. ¹⁴Cainan tapac 910 neat, quiaj ndoj tandeow. ¹⁵Lamajier er miow acoiquiaw neat tatow ajlüy Mahalaleel, quiaj tacual a Jared. ¹⁶Ndoj arang mi teat Jared, Mahalaleel tapac 830 neat. Nej tarang mi taeti w xeyay monench at monüx. ¹⁷Mahalaleel tapac 895 neat, quiaj ndoj tandeow. ¹⁸Lamajier 162 neat tatow ajlüy Jared, quiaj tacual Enoc. ¹⁹Ndoj arang mi teat Enoc, Jared tapac ojpeacüw acoicmiow neat. Nej tarang mi teatiw xeyay monench at monüx. ²⁰Jared tapac 962 neat, quiaj ndoj tandeow. ²¹Lamajier er miow acoiquiaw neat tatow ajlüy Enoc, quiaj tacual Enoc. Nej tarang mi teat Matusalen. ²²Enoc tajüyenag Teat Dios arej acoic miow neat, ndoj arang mi teat Matusalen. Nej tarang mi teatiw xeyay monench at monüx. ²³Enoc tapac 365 neat. ²⁴Enoc tajüyenaag Teat Dios, ndoj ndronüy mien, cos Teat Dios taquieb nej mamb. ²⁵Lamajier 187 neat tatow ajlüy Matusalen, quiaj tarang mi teat Lamec. ²⁶Nej tarang mi teat Lamec. Matusalen tapac 782 neat. Nej tarang mi teatiw xeyay monench at monüx. ²⁷Matusalen tapac 969 neat, quiaj ndoj tandeow. ²⁸Lamajier 182 neat tatow ajlüy Lamec, nej tarang mi teat nop nacualaran. ²⁹Nej tüüch manüt Noe, cos apieng: "Nej apmüüch icoots maxojtaats wüx arangaats minajüietaats, leaw netam marangaats wüx aaga iüt nieng Teat Dios lamapiüeng ngo majneaj". ³⁰Tapac Lamec 595 neat, wüx tarang mi teat Noe. Nej tarang mi taeti w xeyay monench at monüx. ³¹Tapac Lamec 777 neat. Quiaj ndoj tandeow. ³²Lamajier acoiquiaw acoic miow neat tatow ajlüy Noe, wüx tarang mi teat Sem, Cam, Jafet.

Ezra

Chapter 1

¹Tatow aamelich neat chetem Ciro, minatang nenajiüt tiül cambaj Persia, Teat Dios palan tarang meáwan poch leawa taw tombeay teat Jeremias mapieng atan tajüyich mi espiritu ocueaj Ciro. Mipoch Ciro tanguiayeran tiül meawmien cambaj. Agüy tarangüch wüx nawiig leaw apiüng. ²Ciro, minatang nenajiüt tiül cambaj Persia apiüng: Nej Tiat, Dios najlüy cawüx tiül mbas acats, tüüch xic meáwan montang tang monajiüt wüx cambaj iüt atan nej netiüb xecueaj nawitiich nop iüm ocueaj nej nieng apmacül Jerusalén tiül Judea. ³Jangantanej naw tiül mi cambaj nej (Tiat Dios maquiüüb nej mamb) aldor matüüch Jerusalem atan mawutiich nop iüm ocueaj Tiat Dios mi Dios Israel, atan Jerusalem ayaj mi Diosüw nejiw. ⁴Jangantanej nipilan montang monajiüt almapaqüw wüx iüt netamb mejchiün plat maquieeb oro, leaw almejiür, atan nimal, atan aldor mayac ichech sitiül andiüm tiül mi iüm Tiat Dios tiül Jerusalem. ⁵Quiaj montang tang najluyiw wüx ocueajiw Juda maqiüb Benjamin, meawan miteaats atan Levitas, meawan espiritu leawa Teat Dios tawitich tiet tambuw maranguw iüm. ⁶Altiele nejiw tambiolüw tiül najiüt ayacüw plat maqiüb oro, leawa nejiür, nimal, meawan leawa nembeat, atan leawa tandiüm mayac ichech tayacüw. ⁷Atan Ciro minatang nenajiüt tawün meawan mayar ocueaj Tiat Dios leaw Nabucodonosor tawien tiül Jerusalem mayac tombas mi dioosuw nejiw. ⁸Ciro tayac towix Mitridates aaga nesap tomien, nej taa tiow tüüch Sesbasar najlüey wüx cambaj ocueaj Juda. ⁹Tatiow atoogüy tajlüy: nimiow gajpowüw palangan oro, noic mil palangan plat, nimiow ojquiey alegüy palangan. ¹⁰nimiow gajpowüw xax meawan oro, piquiw acoic gajpowüw miow quicheech xax plat, aton noic mil cuajantanej nembeat ajlüy. ¹¹Tajlüy acoiquiaw mil piquiw acoic miow oro maqiüb plat palanüy. Sesbasar taqiüb mamb meawan leaw tambüw tiül Babilonia andüy Jerusalem.

Chapter 2

¹Ajcüwaagüy nejiw nipilan leawa taquiiüb nejiw mamb Nabucodonosor natang nenajiüt andüy Babilonia, nipelan leawa tandileliaw andüyw tiül mi cambajüw nejiw Jerusalem tiül Judea.² nejiw aaquiejpüw miün Zorobabel, Jesua, Nehemias, Seraias, Reelias, Mardoqueo, Bilsan, Mispar, Bigvai, Rehun aton Baana, acüw agüy nejiw monxey ajüquich nawüw tiül mi cambaj Israel.³ Agüy micual Paros: ijquiw mil acoic miow ayayiw ijquiw.⁴ Micual Sefatias arej coic miow er miow gajpowüw ijquiw.⁵ Micual Ara: ayaiw coic miow er miow gajpowüw coquiw.⁶ Micual Pahat Moab, tajlüy wüx Jesua maqüüb Joab: ijquiw mil ojpeacüw acoic miow gajpic.⁷ Micual Elam: noic mil ijquiw acoic miow ic miow gajpowüw piquiw.⁸ Micual Zetu: ojquiyey ic miow acoquiw.⁹ Micual Zacai: ayaiw acoic miow er miow.¹⁰ Micual Bani: anaiw ic miow ijquiw.¹¹ Micual Bebai: anaiw niomiow arej.¹² Micual Azgad: nioc mil ijquiw acoic miow niomiow ijquiw.¹³ Micual Adonicam: anaiw acoic miow er miow anaiw.¹⁴ Micual Bigvai: ijquiw mil ic miow gajpuwüw naiw.¹⁵ Micual Adin: piquiw acoic miow ic miow gajpowüw piquiw.¹⁶ Monxey ocueaj Ater tajlüy imien wüx Ezequias: peic miow gajpowuw ojpecüw.¹⁷ Micual Bezai: arej acoic miow niomiow arej.¹⁸ Micual Jora: coic miow gajpic.¹⁹ Monxey ocueaj Hasum: ijquiw acoic miow niomiow arej.²⁰ Monxey ocueaj Gilbar: peic miow gajpoüw acoquiw.²¹ Monxey oceaj Belen: coic miow niomiow arej.²² Monxey ocueaj Netofa: ic miow gajpuwüw anaiw.²³ Monxey ocueaj Anatot: coic miow niomiow ojpeacüw.²⁴ Monxey ocueaj Azmavet: ic miow ijquiw.²⁵ Monxey ocueaj Quiriat Jearim, Cafira aton Beerot: ayaiw acoic miow ic miow arej.²⁶ Monxey ocueaj Rama y Geba: anaiw acoic miow niomiow noic.²⁷ Monxey ocueaj Micmas: coic miow niomiow ijquiw.²⁸ Monxey ocueaj Betel maqüüb Hai: ijquiw acoic miow niomiow arej.²⁹ Monxey ocueaj Nebo: ic miow gajpowüw ijquiw.³⁰ Monxey ocueaj Magbis: coic miow ic miow gajpuwüw naiw.³¹ Monxey ocueaj palwüx Elam: noic mil ijquiw acoic miow ic miow gajpowüw piquiw.³² Monxey ocueaj Harim: arej acoic miow niomiow.³³ Monxey ocueaj Lod, Hadid aquieb Ono: ayaiw acoic miow niomiow coquiw.³⁴ Monxey ocueaj Jerico: arej acoic miow ic miow coquiw.³⁵ Monxey ocueaj Senaa: arej mil naiw coic miow niomiow gajpowüw.³⁶ ajcüw Miteaats: Micual micual Jedaías, tiül miinden Jesua: ojquiyey acoic miow er miow gajpowuw arej.³⁷ Micual Imer: noic mil ic miow gajpowüw ijquiw.³⁸ Micual Pasur: noic mil ijquiw acoic miow ic miow ayaiw.³⁹ Micual Harim: noic mil gajpoyay.⁴⁰ Ajcuwa güy Levitas: Micual Jesua aton Cadmiel, micual Hodavias: ir miow gajpowüw piquiw.⁴¹ leawa aindeaw tiül nangaj iüm, micual Asaf: coic miow niomiow ojpeacüw.⁴² Ajcüwaagüy nacüliw mbeay den micualüw nejiw: micual Salum, Ater, Talmon Acub, Htita aton Sobai: coic miow niomiow gajpowüw ojquiyey.⁴³ Agüy najpajuw mii nütüw nejiw marangüw najiüt tiül nangaj iüm: micual Ziha, Hasufa, Tabaot,⁴⁴ Queros, Siaha, Poadon,⁴⁵ Lebana, Hagaba, Acub,⁴⁶ Hagab, Salmai aton Hanan.⁴⁷ Micual Gidel, Gahar, Reaia,⁴⁸ Rezin, Necoda, Gazam,⁴⁹ Uza, Paseah, Besai, Asena,⁵⁰ Mehunim, aton Nefusim.⁵¹ micual Bacbuc, Hacufa, Harhur,⁵² Bazlut, Mehida, Harsa,⁵³ Barcos, Sisara, Tema,⁵⁴ Nezia aton Hatifa.⁵⁵ Micual nerangüw minajiüt ocueaj Salomon: micual Sotai, Soferet, Peruda,⁵⁶ Jaala, Darcon, Gidel,⁵⁷ Sefatias, Hatil, Porqueret Hazebaia, aton Ami.⁵⁸ Tajlüy meawan micual nejiw arej acoic miow peic miow gajpowüw ijpüw tarangüw najiüt tiül nangaj iüm atan micual monrang najiüt ocueaj Salomon.⁵⁹ Nejiw leaw tandileliaw Tel Mela, Tel Harsa, Querub, Addan e Irmer, gondom mamongoj cos nael ocuajiw majüüicich ayej nawuw tiül cambaj Israel,⁶⁰ Ayacüwüch anaiw acoic miow ic miow gajpic. Micual Delaia, tobias aton Necoda.⁶¹ Aton, micualüw miteaats: micual Habaia, Cos, atan Barzilai (nieng taquieb mintajnej micual nux Barzilai naw Gilead aton tayar minüt nej atnej).⁶² Nejiw condom tandimüw majaquichaw acualajtsüw mixejchiw nejiw ton gomeag taxomuw tiül, atquiaj gomeaag tatiowaranüw tiül arangüw miteaats.⁶³ Queaj tasaj nejiw natang nenajiüt gondom miatiüw leawa nichech nangaj wüx miteaats Urim maquieb Tumin majawüw meawan aag.⁶⁴ noic noic ajlüy meawan tajlüy ic miow ijquiw mil arej acoic miow er miow.⁶⁵ Gomiag taatiowüw tiül monrang najiüt atan monbiol (atoogüy nejiw ayaiw mil arej coic miow niomiow gajpoyay) atan neiind aat nenic tiül nangaj iüm (ijquiw acoic miow).⁶⁶ Mi cawüy nejiw: ayaiw acoic miow niomiow gajpar. Mi mol nejiw ijquiw acoic miow ic miow acoquiw.⁶⁷ Mi camello nijiw: piquiw acoic miow niomiow acoquiw. Mi bur nejiw: anaiw mil ayaiw acoic miow niomiow.⁶⁸ wüx nejiw tandileliaw naj lüy anieng Teat Dios andüyw Jerusalem mixejchiw nejiw najlüyw wüx tandiemüw majchiw ichechiw nejiw andüy wüx iüm witiüm.⁶⁹ Tajchiw leawan aldome andüy tiül iüm: er miow noic mil oro, acoquiw mil tomiün plat aton coic miow apixaw natangüw miteaats.⁷⁰ Atquiaj miteaats aton Levitas, meawan cambaj, aat montsün tiül iüm atan leaw nejiürüw mbeay iüm, meawan nejiw leawa tajpajuw minatiw nejiw marangüw najiüt tiül iüm tacüliw tiül cambaj. Meawan nipilan Israel tajlüyw tiül mi cambaj nejiw.

Chapter 3

¹tatüch ayaiw caw tatow apeay tiül mi cambaj nej Israel, wüx candchietoj meawan tajücquichaw nop nej ajlүйiw tiül Jerusalem.² Jesua, micual Josadac aat micojow nijiw ajcүw miteaats maquieb Zorobabel, micual Salatiel aton mi cojow nejiw witiүtoj mawүitichaw tiüt artүl oceaj Teat Dios mi Diosүw Israel ndom nejiw mayacүw ichechiw nejiw atnej lamapieng aaga poch leawa tүүn nomb Moises, nop naxey oceaj Teat Dios.³nganүy aag artүl tayacүw nandan nieng lembej, cos aag a mbol alwүx nejiw nipilan tiül cambaj iüt queaj. Nejiw tayacүw nandab ichechiw nejiw umban arraw aton andүy wүx ongwiiүts majchiw Teat Dios.⁴Nejiw tajawүw cuane nangox нүt nasoic iүmtaag narangүch tiül nawiig aton tayacүw nandab nichech нүt нүt miүн atnej netamajlүy, meawan tiül minüt nej apmarangүch.⁵Aat nej arangүch tajlүy nandab nichech meawan нүt aat wүx caw aton ajlүy nichech wүx ajlүy nangox нүt oceaj Tiat Dios, aquieb tiül jane andiem müch ichech nej aton.⁶Wүx amelich нүt ayaiw caaw miteaats tayacүw nandab nichech majchiw Teat Dios, aag a güy tajlүy wүxan ganaw witiүm tiüt nangaj iüm.⁷Atqueaj tajndiw plat acүwa nerang iüm aton nerang najiüt wүx xiül; aton tajndiүw нүteran, anganiowaran aat aset majdiүw nipilan Sidon aton Tiro, atquiaj nejiw ndom mamongochiw aam tiül ndec napac xiül nasoic cedro imiүн Libano andүy Jope, atnej tasaj nejiw Ciro, minatang nenajiüt Persia.⁸wүx tamong amb ijmbүw caaw amb ijmbuw neat apeayiw tiül nangaj iüm ocueaj Teat Dios tiül Jerusalem, Zorobabel, Jesua, micual Josadac, aton meawan miteaats, meawan levitas, atan nejiw leawa taquieb aranүw mamb, tandүyiw tiül Jerusalem, tarangүw najiüt. tayacүw levitas leawa nejiүr nimioiw mi neat nej andүy cawүx majlүyiүw wүx aniүng Teat Dios.⁹Jesua tayac micual nej aton micoj nej, Cadmiel maquieb micual nej aat mixejchүw Juda majawүw wүx nipilan marangүw najiüt anieng Teat Dios. nieng ajlүйiw aliw queaj mi xejchiүw Henadad, mii xejchiүw nejiw aat aton levitas.¹⁰Monrang najiüt tarangүw oleaj nangaj iüm oceaj Teat Dios. atqueaj nejiw miteaats lembetoj, canaag apixaw nejiw atan trompet, aat aton levitas, micual Asaf, matamүүjchiw Teat Dios conaag cuiling netsүen soen, atnej owix David, minatang nenajiüt oceaj Israel atqueaj lamapieng marangүch.¹¹Nejiw ajiүngүw arangүw casa at majchiүw monajneaj Teat Dios, "Nej Najneaj Nej" aag a poch leaw almajlүy meawan нүt, tanaam ayac wүx omeants nej Israel, meawan нүt almajlүy. "Meawan cambaj tandeacүw napac apajүw nipilan araangүw casa Teat Dios cos oleaj nangaj iüm laandan ayacүүch.¹²meawan ajcүwa miteaats, levitas, natangүw xexejchiүн atan montaxey landoj majawүw tanomb iüm, wүx awitichaw tiüt oleaj iüm tajawүw canaag oniejcүw nejiw, nejiw tajiүtsүw napac. naleang xeyay apajүw ajiүtsүw cos apac omeaajtsuw aton noic soen najneaj.¹³Doj wүx gondom mangүayiw гүн tiül najneajay soen aton müүch mapac omeaatsүw nipilan aton tajiүntsүw, cos xeyay nipilan tepajүw napac nadam apac omeajtsүw atan anguialleran imiүн menquiaj.

Chapter 4

¹Ganüy ajcüwa ajcüyiw majawüw Juda at Benjamin tanguiayüw aag a cambaj leaw landoj ndeajow ganüy teamarangüw nangaj iüm ocueaj Teat Dios, mi Dios Israel. ²Queaj tambüw matachiw Zorobabel aton montang najlüyiw wüx mintaj at micualüw mixejchiüw nejiw. Nejiw tapiengüw: "meach xecon najlüyiün naquejpan icon marangats, naleaing, nioc nej at icon, xicona sayamban mi Dioissan at tayacassan nichechnajchiün Nej wüx aag a nüt quieaj Esar Hadon, minatang monajiüt ocueaj Asiria, tajimiün xicon tiül aag a iüt cam."³Ganüy Zorobabel, Jesua aton meawan montang najlüyiw wüx nden ocueaj mixejchiüw nejiw tapiüngüw: "güy ngomeag icona, xicona nej, nieng netamb narangan aag iüm ocueaj mitiatiüts Dios, neleang xicona sanarangan najchiün Teat Dios, aag mi Dios Israel, atnej lamapieng minatang nenajiüt Ciro ocueaj Persia marangüch."⁴Atqueaj cambaj iüt cam tarangüw maxojtüw owix ajcüwa Juda; nejiw tajchiw majiürüw mbol Juda marangüw najiüt. ⁵Nejiw aton tandiemüw mangüyiw mapalüw teambas meawan. Agüy tarangüw meawan nüt wüx alchetem Ciro aton wüx tajlüy chetem Dario, minatang monajiüt ocueaj Persia. ⁶Ganüy wüx ajanüch tiüt chetem marang nenajiüt Asuero nejiw tatüniw justis tarangüw tiül nawiig go matnej meawan nipilan Juda at Jerusalem. ⁷Aag a güy tajlüy tatow ajlüy minüt Artajerjes gomeag Bislam, Mitridates, Tabeel aton aquej püw nejiw tarangüw wüx nawiig majchiüw Artajerjes. Wüx Arameo tarangüch aag a nawiig aton amongochiw andüy wüx alinoic ombeayeran. ⁸Rehum natang tiül montsoj at Simsai nerang wüx nawiig tarangüw atcüy majchiw Artajerjes andüy wüx Jerusalem. ⁹Ganüy Rehum, Simsai maqiüb aquejpüw nejiw netangüw nenajiüt nejaw wüx justis at alinoic ajlüy monajiüt nieng Erec arang nenatang, Babilonia aton Susa tiül Elam, nejiw tarangüw nioc nawiig ¹⁰tajgottoj cambaj macüliw tiül Samaria asaj nejiw Asnapar nadam tiül at xeyay ajneaj omeants, ajquej püw monlüy tiül nine cambaj queaj najlüy ndec. ¹¹Agüy noic nawünich wüx leawa narangüch nawiig majchiw Artajerjes: " mi monrang najiüt nej, monxey najlüyiw amb alinoic ombeay ndec, tarangüw agüy: ¹²Netam najaw minatang nenajiüt ajcuwa Judios leaw naow najlüy ijlüy lawüitiejow ngo matnej tiül Jerusalem atqueaj andiümüw mawütcshaw nioc cambaj gomayar nandearac. Nejiw lamatondochiw aag coet atan lamasojquiw tiüt oleaj. ¹³ganüy netam majaw minatang nenajiüt aag a cambaj cüy larangüch at otüing coet lapalaw, nejiw ngome apmangüyiw mäjchiw tomien, tengüy apmayacüw tiül nael montang monajiüt. ¹⁴Naleaing naleaing wüxen xicona tanatien quiniac naw tiül awan, güy nicuajind gomeag netam najawan xicona majlüy mawajchaw nej minatang nenajiüt. Ganüy aaga tanndiacasan wüxen gonaw majlüy nasajan minatang neanjiüt ¹⁵Atquiay mayamb nieng ajüiquich tiül nawiig oceaj miteat nej atan netamb mbich meawan cos altiül noic cambaj gomayar nandiarac cos apmayac ngo majneaj tiül minatangüw monajiüt nejiw at tiül namix cambaj. Cos lamayac xeyay nael tiül montang monajiüt at namix cambaj. Aag ayaj monqüy ajgotmiün tajlüy nomb, cos aag a cambaj dajriiüt. ¹⁶Ganüy salien wüx nasajan natang nenajiüt setiül aag a cambaj cüy atan coet larangüch, mbich nicuajind ique apmeyer ninguien iüt najlüy lamb." ¹⁸queaj minatang nenajiüt tandilil müch mamb nioc nandearac poch masaj Reum aton Simsai at aquej püw nej nawüw Samaria atan meawan leawa almajlüyiw niguien menqueaj mbeay lamb: "monajneaj majlüy tiül icona. ¹⁷Aag a nawiig tendililean mejchiün xic lamongocheran andüy wüx alinoic ombeayeran at tatiowüw xicueaj. ¹⁹atan menqueaj, tayacas wüx majaraw ton lamong nüt tanaxomb nejiw landoj arangüw andiümüw at ajcüyiw gomandiemüw mayariw andeacüw montang monajiüt.

Chapter 5

¹Quiaj Hageo nendeac andeac Teat Dios at Zacarias, micual Iddo nendeac andeac Teat Dios, tandecaw wux minüt mi Dios Israel masaj ajcaw judíos monaw Judá at monaw Jerusalem. ²Zorobabel, micual Salatiel at Jesús micual Josadac, witiutoj at tamelichaw marangaw nangaj iüm tiül Jerusalén maquejpaw ajcaw profeta monbeol nejiw wux. ³Quiaj Tatnai, aag nejiur najiut tiül cambaj nenüt necam lam, Setar Boznai at aquejpaw nejiw tiünaw at tasajaw nejiw: "¿Jane neech icon aag a nawiig mirangan aag a iüm quiaj at mipalüchiün aag neyey tiüt cambaj a?" ⁴Aton nejiw tandecaw: "¿Ngün minütiw ajcawa monxey leaw teamawitichaw tiüt aag a xeech iüm quiaj?" ⁵Naleain Teat Dios tengual majaw ajcaw montatang ombas Judíos quiaj ajcaw moncüy majaw nejiw ngome tapalaw nejiw. Nejiw tengual macüliw münd noic narangüch nawiig teat natang nenajiut ndoj aton mandilil noic nawiig mandeac naleaing andiüm aag ayaj. ⁶Aag a nawiig quiaj aneay Tatnai, Setar Boznai at aquejpaw nejiw monrang minajiut natangy nenajiut Darío. ⁷Tüjchiw mamb noic nawiig müünd natangy nenajiut Darío ayacaw tiül: "Ineay meawan aag monajneaj." ⁸Ijiquichan majaw natangy nenajiut xicona tambasan Judá andüy tiül nangaj iüm ocueaj Teat Dios. Tengual awiticheran naag nadamdandam piedra at ayacyacaw xiül wux neyey tiüt cambaj. Aag a najiut najneajay tengual acül at teajy teowixaw nejiw najneajay. ⁹Sanatiün nanguaiyün teat montatang ombas: "¿Jane neech icon aag a nawiig mirangan aag a iüm quiaj at a neyey tiüt cambaj?" ¹⁰Atmiün sanatüniün nanguaiyün cuane minütiw nejiw atquiaj ique mijaw minütiw nopnop monjaich nejiw. ¹¹Nejiw tandecaw at tapiüngaw: "Mimos xicon aag Dios neneay iüt at mbas acaats nganüy tengual nandilian nawitichan tiüt aag a iüm leawa tarangüch lamajiur neat wux aag a natangy nenajiut ocueaj Israel tawitich at tatondoch. ¹²Nganüy wux xexejchiün tadjüyw majaww Teat Dios naw mbas acaats, Nej tayac nejiw teowix Nabucodonosor, natangy nenajiut ocueaj Babilonia, nej tajarrich aag a iüm cüy at taquiüb mamb aag a cambaj andüy Babilonia. ¹³Atan miün quiaj, tiül nomb neat wux Ciro tarang minatangy nenajiut, Ciro tajiquich noic nawiig atquiaj witiüm tiüt nangaj iüm ocueaj teat Dios. ¹⁴Natangy nenajiut Ciro tandilil aag a oro at meawan narangüch naag plata leaw nacül tiül nangaj iüm ocueaj Teat Dios leaw Nabucodonosor tawün tiül nangaj iüm Jerusalem andüy tempots ocueaj Babilonia. Nej tayac a Sesbasar, aag a nej tüüch marang natang nenajiut. ¹⁵Tasaj nej: "Ixainguiün meawan. Quiür iyacan tiül nangaj iüm Jerusalem. Mandilil witiüm nangaj iüm ocueaj Teat Dios." ¹⁶Quiaj a nej Sesbasar tiün ndoj tayac a nesapüy tiüt nangaj mi iüm Teat Dios tiül Jerusalem; tengual matajcaw majneaj naleaing mbich ngo naw ndom. ¹⁷Nganüy, ndot najneaj mijaw teat natangy nenajiut, iich mayambüch tiül niüng acül mi nawiig Babilonia ndot aliün majlüy noic mi nawiig natangy nenajiut Ciro atquiaj ndom witiüm tiüt nangaj iüm ocueaj Teat Dios naw Jerusalem. Quiaj ndoj natangy nenajiut müüch xicon najawan nguineay tapiüng."

Chapter 6

¹Quiaj Dario teat natang nenajiüt tapiüng mayambüch tiül aag a iüm quiaj niüng ajlüy meawan nawiig tiül cambaj Babilonia.²Tiül aag a nadam cambaj quiaj nejiür neyey nej tiüt nasoic Acmeta tiül Media taxoram noic sacamb; aaga agüy ajüiquich:³Wüx amelich mineat Ciro teat natang nenajiüt, nej tapiüng marangüch leaw lamajiquich andüy wüx nangaj iüm ocüej Teat Dios tiül Jerusalén: "Netam mandilileran mawüticharan tiüt aag a iüm niüng apmajmel nichech. ich sojqiem tiüt nesapüy nej. oleaj nej ech marang ermiow napeaxaran nawüx ngwüx at adam teomeats ermiow napeaxaran naw wüx ngwüx,⁴arej am linchiüw nadam ndam piedra at noic linchiüw am jayats xiül. at leaw ombeat nej apmangüyeran naag mi tomien natangüy nenajiüt. ⁵Aton indililean oro at meawan plat ocüej mi nangaj iüm Teat Dios leaw Nabucodonosor tajimiün miün naw tiül nangaj iüm Jerusalem andüy mitempoots Babilonia. ijchün mam andüy tiül nangaj iüm Jerusalem at iyacan tiül nangaj iüm ocüej Teat Dios.⁶Nganüy Tatnai, Setar Boznai, at ajcüwa aqüiej püw nejiw monjiür najiüt leawa aliw necam lam, icülüünan minquiaj. ⁷Nde mexolan aag a najiüt quiaj wüx nangaj iüm ocüej Teat Dios. Natang nenajiüt at montaxey Judios ningüy apmarangüw aag a nangaj nangaj iüm ocüej Teat Dios.⁸Tengüial napiüng cos icona netam mirangan leaw andüüban wüx aga montang tang ombas Judios leawa tengual mawitichaw tiüt aaga nangaj iüm ocüej teat Dios. Tomien angüyay natangüy nenajiüt necam lam apmayarich mengüyay aag a monxey quiaja atquiaj ngolombom aag a najiüt. ⁹Leawa apmetam, naliw wacüx, sap, tengua ngüy naliw sap marang nandaab nichech münd Teat Dios najlüy tiül mbas acaats, trigo, quiniüc, vin tengua acet leaw asoquiw ajcüwa miteaats tiül Jerusalem, ijchiün aaga yaj meawan nüt nde mecüeatin. ¹⁰irangan aag a ayaj atquiaj nejiw majüimienüw mien nichech mäjchiw Teat Dios najlüy tiül mbasa cats at matüniw tiül owix nej wüx xembas, natangüy nenajiüt, at aton wüx xecual.¹¹Tengüial napiüng jondot aljane ngo mandiem mayar aag a nawiig cam, netam majwan nots onic iüm aniüng nej cos ajcanüyan apmanbetiich aaga nipilan quiaj. condom anieng nej netam marangüch wüx marang noic ponong nequeach queach marangan. ¹²Cos Teat Dios acül quiaj mandroch jangantanej natangüy nenajiüt at cambaj leaw apmatsoj nangaj iüm ocüej teat Dios tiül Jerusalem. Xique, Dario, tengual napieng ayaj.Netam Marangüch at nej netam!

Chapter 7

¹Ndoj miün agüy cüy, tiül arang nenajiüt Artarjerjes, natangüy nenajiüt ocueaj Persia, Esdras tajtep naw Babilonia. Seraías, Azarías, Hircías, ²Salum, Sadoc, Ahitob, ³Amarías, Meraiot, ⁴Zerahías, Uzi, Buqui, ⁵Abisúa, Finees, Eleazar ajcúw agüy nejiw mixeech Esdras, aag micual nej Aaron natang miteaats. ⁶Esdras tajtep imiün Babilonia at nop nej ndon ombas nerang tiül nawiig aag a poch tarang Moises leaw TEAT DIOS, mi Dios Israel, tüüch nej. Natangüy nenajiüt tüüch nej leaw andiüm matün cos naleaing teat Dios almaquiüb nej. ⁷Acas tiül micual micual Israel at ajcúw miteaats, alinoic ajlüy miteaats, montaag cantar tiül nangaj iüm, monjiür mbeay nangaj iüm, at leaw larriedaranoj marangüw najiüt tiül nangaj iüm at tajtepiw Jerusalén tiül ayaíw mi neat natangüy nenajiüt Artajerjes. ⁸Tatüch Jerusalén tiül acoquiaw mi caaw aag a neat quiaj. ⁹Taw imiün Babilonia wüx aag a nüt mbas ocueaj ajanüch tiüt caaw. Tarang wüx aag a nüt mbas ocueaj acoquiaw caaw wüx nej tapeay Jerusalén, cos naleaing Teat Dios almaquiüb nej. ¹⁰Esdras landoj lamayac omeaats majaw wüx, majaich aag a najiüt quiaj at maquiach meawan mi poch TEAT DIOS. ¹¹Aag agüy nawiig leaw natangüy nenajiüt Artajerjes tüüch miteaats Esdras at nerang nawiig wüx mi poch ¹²TEAT DIOS müjdiw Israel: ¹³"Aag Natangüy nenajiüt ocueaj montangüy monajiüt, müüch Esdras aag miteaats, nop nerang wüx nawiig mi poch Teat Dios naw mbas acaats:

Nehemiah

Chapter 1

¹Nehemias tandec acas poch, mi cual nej Hacalias: aga ayaj tajlüy tiül caw Quisleu, tiül nimioiw neat, wüexan saltiül nadam cambaj Susa ²cos nop tiül xi cojow, Hananí, tiün aquieb alacas nipilan imienüw tiül Judá, cos tatüniüs nanguaiy nguineay tajlüyiw ajcúwa Judios leaw tecüierrüw wüex tenguiäl aquiebaranüw mamb andüey alinoic cambaj, leaw nganüy aliwqiaj tacüliwan Jerusalem. ³Nejiw tasajüw xic: "ajcuwa leaw aliw tiul noic nine cambaj quiaj leaw tawüw wüex tengüäl amongochiw nadam nael at montemeats, cos aga neyey tiüt cambaj Jerusalem laim jarriüm at aton ajcuwa leaw nepal ombeay nej nieng amomgaran laim mandajpüw". ⁴wüexan tanguaiyüies aga poch ⁵quiaj, chettetos tapots sajiünts nateow ximeats, atmien aton taiündas ngo net atmien tandecas nasaj teat Dios najlüy tiül cielo. condom tapiengas: teat ique Dios ic ijlüy tiül cielo, nadam ijlüy ngondom majaw nguitow ajlüy, cos meawan mipoch xeyay najneaj leaw apmandiem manduub at leaw apmandien mayac wüx omeaats aga nembeat poch leaw teach moises. ⁶ingueay sandeac ileaig inieg ijaw xic, atquiaj ndom menguiay andeac nop nerang minajüt leaw nganüy tenguiäl andeac masaj ic meawan nüt at meawan ongüiits wüx ombas cambaj Israel, at meawan monrang minajüt icueaj. Tengüäl nached meawan nisoet leaw tarang cambaj Israel, leaw tarangasan nisoet leaw ique ijcüy mejaw. atanmien quiaj xique at anieng xe teat tarangasan nisoet. ⁷tarangasan xiyay ngomajneaj aton ngome tayacasan wüex ximeajtsan nguineay netam narangan leaw apieng tiül aga poch leaw tesaj Moises. ⁸nganüey, ich leam imeats aga poch leaw tesaj teat Moises nerang mi najiüt, 'tüel terangan ngomajneaj tenguiäl iwaijchayon, sanasajrrich icon mecaliün tiül meawan cambaj, ⁹tengüa lead imeajtsan xic atmien tendieman meyarien xe poch atmien mendieman merangan, masey mi cambaj lasajrriejow tiül meawan minquiaj cambaj, xique sanaxeneng alinomb condom sanaquiejmienüw mien andüy nieng xique landoj lanapieng apmacüliw quiaj mapajüw xe nüt ¹⁰nganüy, nerang mi najiüt nejiw at aton mi cambaj, leaw ique tewüniw wüx nag iwix cos nadam mimonaj neaj. ¹¹Teat, xique satün tiül iwix mengüiay andeac nerang mi najiüt at mien meawan leaw nerang mi najiüt leaw tengüäl matamajchiüw mi nüt. Nganüy, ixaing tiüt neran mi najiüt atmien ich majiür monajneaj teombas aga naxey quiaj." xique nejchiüs anganeow teat natang nenajiüt".

Chapter 2

¹Tiül aga caw Nisán, tiül aga nimow neat aga teat natang nenajiüt Artajerjes tarriüd aga napatsüch miyow uvas quiaj tambas nayar aga napatsüch miyow uvas nüch teat natang nenajiüt. Nganüy, xique ngomeag amix xemeats niüng ajlüy nej. ²Quiaj teat natang nenajiüt tasaj xic: "¿neol atquiaj tambas atnej xeyay amix imeats? Ique ngomajüc atnej niend indeow. aga ayaj aldor narang xeyay amix imeats." Quiaj xeyay tembolos. ³Xique tasajas teat natang nenajiüt: ¡naja! mi nüt teat natang nenajiüt! ¿cos sajiür amb wüex xemeats aga tat quiaj te xembas? xi cambaj, nieng tamierad xe xeech, lajcüiat laim jarriüem at laim mandab ombeay nden ambel nej biüm. ⁴Quiaj teat natang nenajiüt tasaj xic: "¿cuane idiem narang?" Quiaj tendecac nasaj teat Dios najlüey cawüex. ⁵Xique tasajas a teat natang nenajiüt: "Jondot najneaj majaw teat natang nenajiüt at jondot najneaj arang nerang najiüt niüng ijlüynej, aldor meach xic namb andüy Judá, tiül mi cambaj xe xech, atquiaj ndom natag majneaj. ⁶" Tendeac teat natang(alanquiaj chetem müm natang nenajiüt): "¿nguitow nüt apmecül quiaj at ngow apmendilil?" tapac omeats xiyay aga teat natang nenajiüt tüch xic nam wüx tasajas ngow sanandilil. ⁷Xique tasajas teat natang: "Jondot namdiem teat natang nenajiüt müch xic tegüey narangüch nawüüg najoy mamb nüch meawan natang tang monajiüt leaw aliw necam yow atquiaj nejiw mandiemüw majchiw xic namong tiül mi tiüjtüw nejiw andüy Judá. ⁸Mendiem aton marangüch alinoic nawüüg müend Asaf, aga nejiür tiül xiül ocüej natang nenajiüt, atquiaj aldor müch xic xiül ndom najep marang oleaj nesapüy mbeay nangaj iüm, atmien neyey tiüt mbeay cambaj, aton aldor narang samieng nieg ndom nacül tiül". Cos mimonajneaj teat Dios almaquieb xic, teat natang nenajiüt tüch xic leaw tengüal natün. ⁹Tambas najawüw natang tang monajiüt necam yow atquiaj najchiw meawan narangüch nawüüg ocüej teat natang nenajiüt. Nganüy teat natang nenajiüt tüch mamb ajcuwa natang tiül montsoj atmien montep cawüy maqüiejpüw xic. ¹⁰Wüx Sanbalat nasoic Horonita atmien Tobias mos Amonita tangüiayiw ayaj quiaj xiyay ngome taj neaj mayajcüw cos lapiay nop leaw tengüal mayam ngüineay ndom mambeolaranüw cambaj Israel. ¹¹Atquiaj tambas andüy cambaj Jerusalén tacülüüs quiaj arej nüt. ¹²Aga ongüiets quiaj wüitietos naquiej püw alacas teat monxey. Ngonasaj nejinguin leaw Teat Dios lamayac tiül xemeats nguineay ndom nambeol Jerusalén. Ngo majlüy nimal naquüüb mamb, amien leaw salnaj tep wüx. ¹³Tawas aga ongüits quiaj am tiül ombeay nden nasoic Valle, andüy nieng aw yow nasoic Chacal at andüy mbeay nden nasoic Estiercol tambas najaw aga neyey tiüt tüeng cambaj, laim lejquiam lajmbaj at laim mandab ajcüw xiül nesap mbeay mbeay ambel nej biümb. ¹⁴Condom tambas andüy mbeay nieng aw yow at nieng canchiüw mi yow natang nenajiüt. Aga nieng sanamong kia morrots tiüt ngondom mamong a nimal leaw salnajtep wüx. ¹⁵Atquiaj xique tambas andüy tiül pajchiün tapots najaw jaw tüeng neyey tiüt cambaj, tandilileas tajmeliüs am tiül ombeay pajchiün atquiaj tandilileas. ¹⁶nijinguin ngomajaw nguiane xiün at cuanarang nganaw nsajüw ajcüw a judios, at miteats, at monguich monajiüt, at natang monajiüt, at ajcüw a leaw apmarangüw a najiüt ¹⁷Xique tasajasüw: "icona ijawan aga nael quiaj nguineay tengüal mamongochiüts, nguineay Jerusalén laim jarriem at laim mambel nej biümb aga onmeay nden. Macaron, camawüitichats tiüt aga neyey nej tiüt a Jerusalén, atquiaj ngomamongochiüts monxing." ¹⁸Xique tasajasüw nguineay mimonajneaj Teat Dios tambeol xic at aga poch leaw tasaj xic teat natang nenajiüt. Nejiw tapiengüw: "Marangats at mawüitichats tiüt." Atquiaj nejiw techyeyej apacüw andiemüw marangüw aga najiüt quiaj. ¹⁹wüex Sanbalat nasoic Horonita at Tobias mos Amonita at Gesem nasoic Árabe tangüiayiw aga ayaj quiaj taxendiw at tatsojow xicon tapiüngüw: "¿cuane tengüal merangan quiaj? ¿icona ngo miyariün andeac natang nenajiüt tengüal irangan erndaman?" ²⁰Quiaj tasajasüw: "Teat Dios najlüy cawüx apmambeol xicon. Xicon nerangasan minajiüt nej apmaxaing xicon tiüt nawüitichan narangan. Nganüy icona ngomijeran nicuajin wüex at aton mixangüien poch wüex nguineay apmajüy Jerusalén."

Chapter 3

¹Quiaj Eliasib, natang miteats, tambüw aqüieb mamb alacas miteats nejiw tarangüw mbeay nden ocüej sap. Nejiw tayacüw wüex nangaj at tayacüw mbeay nden nieng netam macül. Nejiw tayacüw nangaj notsen tiüt imien nieng ajlüy najal oleaj iüm coic miow andüy niüng aljlüy najal oleaj iüm Hananeel. ²Aliüwan quiaj monxey monaw Jericó tarangüw najiüt at quiajan nejiw tengüial arangüw najiüt Zacur, micual nej Imri. ³Mi cual Senaa tarangüw ombeay nden ocüej cüt. Nejiw tayacüw nieng acül tsapaj xiül at tandondochiw mayacüw meawan mbeay nden at apal nej at nerrants rrants apal nej. ⁴Meremot tatagmajneaj amalinoic amb. Micual nej Urias mi cual mi cual Cos. At andüban nejiw Mesulam tengüial matagmajneaj. Micual nej Berequías mi cual mi cual Mesezabeel. Andüban nejiw tengüial matag majneaj Sadoc. ⁵Micual nej Baana. at andüban nejiw tengüial matajcüw majneaj a Tecoítas, nganüy leaw natangüw tiül ngome tandiümüw marangüw najiüt leaw tasaj nejiw monlüy wüex. ⁶Joiada mi cual Paseah at Mesulam mi cual Besodías tatajcüw majneaj ngarrats ombeay nden. Nejiw tayacüw tsapaj xiül at ombeay nden at apal nej at nerrants rrants manchiüc. ⁷Andübban nejiw Melatías nasoic Gabaonita at Jadón nasoic Meronotita, nejiw aga monxey quiaj monaw Gabaón aton Mizpa, tarangüw matajcüw majneaj leaw nieng acül nenajiüt am necam yow. ⁸Andüban tatag majneaj a Uzie, micual nej Harhía, nop tiül nerang nandüürüg, at lamaqüib nej Hananías, nop nej nerang najmboc almis yow. Nejiw tawütichaw tiüt Jerusalén nots iünd tiüt andüy nieng ajlüy nadam neyey tiüt. ⁹Andüban nejiw a Refarías, micual nej Hur, tengüial matag majneaj. Nej nop nenajiüt tiül nipilan Jerusalén. ¹⁰Andüban nejiw, Jedaías, micual Hurumaf, tengüial majagmajneaj am necam aniüng nej. Andüban nej Hatús micual Hasabnías aton tengüial matagmajneaj. ¹¹Malquías micual Harim at Hasub micual nej Pahat Moab tatajcüw majneaj amb alinoic am conag a najal oleaj iüm niüg ajalüch biüm. ¹²Andüban nejiw Salum, micual Halohes, aga nenajiüt tiül noic nine pinawan cambaj ocüej Jerusalén, noicquian tatajcüw majneaj aqüieb micual nej monüx. ¹³Hanún at meawan nipilan Zanoa tatajcüw majneaj ag mbeay nden am andüy tiül pajchiün. Nejiw tawütichaw tiüt at tayacüw nepalüy, mbeay nden at najaljal tsapaj manchiüc. Nejiw tatajcüw majneaj gajpowüw acoic miow napeaxich nag mingüexeran matüch nieng ajlüy mbeay nden nieng aw meawan ngomajneaj. ¹⁴Malquías micual Recab, natang nejaw wüx cambaj Bet Haquerem, tatajcüw majneaj mbeay nden nieng aw meawan ngomajneaj. Nej tawütich at tayac ombeay nden, nepalüy nej at najal jal tsapaj manchic. ¹⁵Salum micual Col Hoze, nenajiüt tiül cambaj Mizpa, tawütich ombeay nden nieng awüneran yow. condom nej tawütich at tayac noic am nepor wüex ombas at tayac ombeay nden kiaj, at meawan nepalüy nej, at meawan nerrantsrrants manchiüc. Aton nej tawütich aga neyey tiüt aga niüng palaw yow nasoic Siloé andüban aga noic nine pachiün ocüej teat natang nenajiüt, nots iülen tiüt matüch niüng awaran tiüt andüy tiül cambaj ocüej David. ¹⁶Nehemias micual Azbuc, nenajiüt tiül pinawan cambaj Bet Sur, tatag majneaj andüy nieng ajlüy oxiüt ocüej David, andüy nieng ajlüy palaw yow arang nipilan at andüy aniüng acüliüw montsoj. ¹⁷Ndojmiün nej, nerang minajiüt miteats tatajcüw majneaj, aqüiüb tiül Rehum micual Bani at andüban nej, Hasabías nenajiüt tiül pinawan cambaj ocüej Keila, amongoch minüt mi cambaj nej. ¹⁸Andüban nej, aqüijpüw nej tatacüw majneaj, conag Bavai micual Henadad, nenajiüt tiül pinawan cambaj Keila. ¹⁹Andüban nej tengüial matagmajneaj Ezer micual Jesúa, nenajiüt ocüej Mizpa, nieng tatagmaj majneaj am wüx opech niüng angochay am andüy nieng ayacüch manchiüc, xing otüeng neyey tiüt cambaj. ²⁰Ndoj miün nej, Baruc micual Zabai tapac omeats matagmajneaj am alinoic am, imien wüx oxing otüeng neyey tiüt cambaj matüch tembeay nden aniüng natang miteats Eliasib. ²¹Ndoj mien nej, Meremot micual Urias micual Cos, tatag majneaj am alinoic am, imien nieng ajlüy mbeay nden anieng Eliasib matuch niüng umb anieng Eliasib. ²²andüban nej ajcuwa miteats, ajcuwa monxey tatajcüw majneaj am tüeng tüeng Jerusalén. ²³Ndoj mien nejiw Benjamín aquieb Hasub tatajcüw majneaj alereng aniegüw nejiw. condom nejiw Azarías micual Maasías micual Ananías, tatagmajneaj alereng anieng nej. ²⁴Ndoj mien nej aga Bunúi micual Henedad tatagmajneaj am alinoic am, imien nieng ajlüy anieng Azarias ndoj matuch xing neyey tiüt cambaj. ²⁵Palal micual Uzai tatagmajneaj am tung angoch oxing nejey tiüt cambaj at aton najal oleaj iüm nots miün tiüt am matüch niüng aniüng teat natang nenajiüt tiül malquiab niüng acüliw monjiür. Ndoj miün nej tatagmajneaj aga Pedaías micual Faros. ²⁶Nganüy ajcüw mos leaw acüliw Ofel tiül nangaj iüm tatajcüw majneaj am wüx ombas mbeay nden ocüej yow am nonüt niüng ajntsoop najal oleaj iüm. ²⁷Ndoj miün nej ajcüwa Tecoítas tatajcüw majneaj alinoic am, angochaweag xeech najal oleaj iüm, nots miün tiüt matüch aga neyey tiüt Ofel. ²⁸Acüwa miteats tatajcüw majneaj am cawüx ocüej mbeay minden cawüy, meawam nop nop alereng aniüng nej tarang. ²⁹Andüban nejiw Sadoc micual Imer tatagmajneaj quiriw niüng angoch alereng aniüng nej. Atan andüünban nej, Semaías micual Secanías, nejiür ombeay nden am nonüt, tatagmajneaj. ³⁰Atan andüban nej Hananías micual Selemías, atmiün Hanún am anaiw micual Salaf, tatag majneaj alinoic am. Andüban nejiw Mesulam micual Berequías tatag majneaj am andüban alereng aniüngüw nejiw. ³¹Ndoj mien nej, Malquías, nop tiül nerang meawan naponcheran plata, tatag majneaj

matuch niengüw morang najiüt ocüej nangaj iüm at monajpeay alereng mbeay nden niüng andacüwaran at am tiül oxing cawüx niüng acüleran.³² Ajcüwa monrang maponcheran plata at monajpeay tatajcüw majnej am nieng ajlüy tiül oxing cawüx niüng acüleran at mbeay nden niüng among sap.

Chapter 4

¹Nganüy wüx Sambalat tangüiay cos tengüial nawütichan tiüt aag a otüeng neyey tiüt cambaj, tajngot atepichay tiül nej at ajcüy xeyay at tapots maxend matsoj ajcüwa Judíos. ²Niüng ajlüyiw acualats nej at ajcüwa montsoj monaw Samaria, nej tapiüng: ¿cuan tengüial marangüw ajcüwa pots Judíos quiaj? ¿Aldom nejiw matajcw majneaj aga cambaj? ¿Aldom mayacüw ichechiw? ¿Aldom mambichaw marangüw najiüt noic mien nüt? ¿Aldom majchiw mapac ajcuwa ponong piedra leawa laim mequeach queach wüx tengüial andajpüwa? ³Tobias nasoic amonita almaquieb nej quiaj tasaj nej: "jondod majtep wüx nop wiül niüng nejiw tengüial marangüw, apmandarriich tiüt aga piedra neyey tiüt cambaj". ⁴Teat Dios, ingüey sandeacan, cos tengüial mayacüw xicon tiüt. Indilil andüy wüx nejiw meawan leaw atsojow xicon at iich manedaranüw tiül miütüw nejiw niüng ajlaiw pres. ⁵Nde mexot leaw ngomajneaj at nde mendarriich asoetiw nejiw niüng ijlüy, cos nejiw lamajchiw majcüyiw monrang najiüt. ⁶Atquiaj tarangasan aag a neyey tiüt cambaj cos meawan larangüüch aleam pinawan oleaj, cos aag a nipilan minüt ind arangüw najiüt. ⁷Wüx Sambalat, Tobias, ajcüw Árabes, ajcüw Amonitas at ajcüw Adodeos tangüiayiw aag a najiüt lawüitiüw tiüt aag a neyey tiüt cambaj Jerusalén lajüy necam aton meawan leaw lajmbaj laim palam, tiül nejiw xeyay tajcüyiw. ⁸Meawan canchiütoj mayanbüw omeaajtsüw ndoj miünüw matsojow maquiüjpüw Jerusalen atquiaj ndom matsojow omalüw. ⁹Nganüy xicona tandecasan nasajan Teat Dios condom tayacasan monjiür atquiaj nejüreyon nüt at ongwiiüts cos tengüial ayamyambüw. ¹⁰Condom nipilan monaw Judá tapiüngüw: "laüm apacüw meawan leawa tengüial amalüw tiüt. Ajlüy xeyay nequeach queach ngome apdom ximbasan nawitichan tiüt aag a neyey tiüt cambaj." ¹¹Nganüy leaw ajcüyiw majawüw xicon tapiüngüw: "Nejiw ngome apmangüiayiw at ngome apmajawüw wüx apmambaats mambiyaats at malombochiüts aag a najiüt" ¹²Tiül aag a nüt quiaj ajcüw Judíos leaw acüliw quiajan niüng ajlüyiw nejiw tiünüw imiün palpalwüx at tendecüw maquejpüw xicon xeyay, tasajüw xicon ngüineay ajlüy tengüial mayamyambüw xembasan. ¹³Quiaj xique tayacas nipilan niüng ajlüy neyey tiüt cambaj niüng alndom majawaranüw. Tayacas nop natang tiül nden majoyiw nendojquaiy, nitiil at nejeng. ¹⁴Ndoj xique tajawas, wütiyetos at tasajasüw ajcüwa nembeat ajlüy nipilan, ajcüwa monsaaj wüx at mewan cambaj: "nde mermbolan mendüyiüen". Ich leaam imeaajtsan Teat Dios, ngüineay xowüy nadam nej. Irangan impena wüx mintajan, mi cualan at iniügan. ¹⁵Tajlüy wüx ajcüwa najcüymajaw xicon tangüiayiw leawa nejiw tengüial mandiümüw marangüw lajequicheran naguiayüin cos Teat Dios tajarriich leawa tengüial mandiümüw marangüw, meawason tandüyesan narangan leawa atüüch marang aag a otüeng neyey tiüt cambaj. ¹⁶Atquiaj tiül aag a nüt quiaj pinawan tiül xe mos tarangüw najiüt amiün malombochiüw otüeng neyey tiüt cambaj, al pinawan ambeolüw naag netil, neliig, nejeng at asojqüiw camix manchiec, wüxan ajcüwa monjlüy wüx tengüial mambeolüw necam wanopech meawan cambaj Juda. ¹⁷Quiaj ajcüwa monrang najiüt leawa tengüial mawütichaw aag a otüeng neyey tiüt cambaj at monjoy amalüw tiüt atmiün tengüial ajiürüw. Meawan nots owixaw arangayej najiüt alanots alteowixaw manchiüc. ¹⁸Meawan monlomboch almayac niüng ajlüy nej nendojquaiy atquiaj arangüw najiüt. Aag a netet trompet acül niüng salnajlüy. ¹⁹Xique tasajasüw ajcüwa nembeat ajlüy nipilan, at monjiür najiüt at meawan cambaj: "nadam aga najiüt quiaj at najal tiüt at minquiaj ajlüy nop nop otüeng neyey tiüt cambaj. ²⁰Netam mergüeteyon najen andüy niüng apmingüiayüin ajiünts trompet canchiümeron quiaj. Teat Dios apmatsoj ingow atsojoots. ²¹At quiaj xicona tengüial narangan aag a najiüt quiaj. Pinawan tiül xicona sandeajndiün tiüt nendojquaiy ümban chajmbaw arraw laam ayaj wüx lajnsop ocas. ²²Aton tasajasüw cambaj: "Ijchan meawan monxey at mi mos nej mamongochiw ongwiiüts tiül Jerusalen, atquiaj aldome mambeolüw icoots majiürüw" ²³ongwiiüts at manrangüw najiüt nüt. Atquiaj xique, at xecojow, at xemos, at monxey monjiür leaw andüjpiw xic, nejinguin tiül xicona tangowüüch apix nej, meawan nop nop tiül xicona andean tiüt manchiüc, masey lasamban nayamban yow.

Chapter 5

¹²³Quiaj ajcūwa monxey at montaj mintajūw nejiw

Esther

Chapter 1

¹Tiül mi neat Asuero (ag ayaj Asuero tengüial arang natang nenajiüt naw India andüy Etiopía, wüx coic miow nimiow ayaíw cambaj), ²tatüch ag a nüt wüx ag a natang nenajiüt Asuero tamelich minajiüt nej tiül ag a netsayay ombas iüm ocueaj Susa. ³Tiül aroomb neat tatow arang natang nenajiüt, nej tarang noic nadam monet tapaj meawan mimontang tang monrang najiüt nej. Montsoj ocueaj Persia maqüieb Media, at nembeat mbeat nipilan at ajcūw monjüir najiüt tiül nimixnine cambaj tajlūyiw niüng ajlūy nej. ⁴Xeyay nüt nej tajiqüich nguitow atsayay ombas niüng arang natang at ngüitow adam, tatüch coic miow peic miow nüt. ⁵Wüx palat ag a nüt quiaj, ag natang nenajiüt tarang noic nadam monet mbich tajoy ayaíw nüt. Tarang nganüy masaj meawan nipilan naw tiül ag a netsayay ombas iüm ocueaj Susa ajan wüx nipilan nembeat ajlūy at leaw napateay ajaw. Tarang ag monet quiaj tiül noic netsayay ombas pajchien ocueaj ag a iüm. ⁶Ag a netsayay ombas pajchiün neteap quiaj jal narangüch naag ran sap maqüieb mbeots, netsajcüy naag nelitlit las, nerron wüx oleaj iüm ajcūw a nelitlit wirij. Alqüiaj escuün narangüch naag oro at naag plata nalembecheranoj tiül nesoig sojquiaj piedra nasoicquiw porfirio, mármol, madreperla (nácar) at adoquines. ⁷Tüjdiw manganeowayej tiül tas narangüch naag oro. Noic noic mi tas nejiw at xeyay najneaj vin ajlūy cos teat natang nenajiüt xeyay ajneaj omeats. ⁸Ag anganeowüw vin tajlūy atnej landoj landearac: "nejinguin ngondom mawüy wüyeran wüx". Ag natan nenajiüt landoj masaj minipilan nej naw tiül ag a netsayay ombas iüm nguineay apmarangüw wüx ag napeay mien leaw andiüm omeats nej. ⁹At a müm natang nenajiüt Vasti lamarang noic nadam monet müüch meawan müm montaj naw tiül ag a netsayay ombas iüm niüng acül Asuero. ¹⁰Am ayaíw nüt, wüx ag natang nenajiüt xeyay teapac omeats wüx anganeow vin, nej tasaj a Mehuman, Bitza, Harbona, Bigta, Abagta, Zetar at a Carcas (ajcūw a ayaíw monrang mi najiet ag a natang nenajiüt), ¹¹macajmiünüw miün nieg ajlūy nej ag a müm natang nenajiüt Vasti conag iquial omal nej. Nej andiüem majiquich majaw nipilan at ajcūwa natang tang ¹²Ag a müm natang nenajiüt Vasti ngome tandiüm mayar leaw tandeac ag a teat natang nenajiüt masaj mi monrang najiüt nej maqüieñ pūw nej mamb. Quiaj ag a teat natang nenajiüt tajcüy xeyay, tetepichay ajcüy tiül omeats nej. ¹³Quiaj ndoj ag a teat natang nenajiüt tasaj ajcūw mi mondüy nej, leaw lamajawüw wüx nguineay netam majlūy (cos ayaj andüüb a teat natang nenajiüt müüch meawan leaw xeyay ndoj ombasüw wüx acas poch at monjaw wüx nael). ¹⁴Nganüy, leaw aliglijqüiaw teat natang nenajiüt ah ayaj Carsena, Setar, Admata, Tarsis, Meres, Marsena at Memucán, ag ayaj micual nejiw natang monajiüt ocueaj Persia maqüieb Media. Nejiw aldor majmeliw nejlüy natang nenajiüt Asuero at lamajdiw majiüruw najiüt tiül ag a cambaj quiaj. ¹⁵Atnej netam majlūy tiül ag a poch nejiw tapiüngüw, ꞥcuane netam marangüch wüx ag a müm natang nenajiüt Vasti cos ngome tandiüm mayar atnej lamadeac teat natang nenajiüt Asuero, niüng tambüw masajūw nej mimonrang najiüt nej? ¹⁶Memucán tendeac niüng ajlūy teat natang nenajiüt at nejlūyiw mimonrang najiüt nej: "Ngome ag miün andeac teat natang ngo mayar ag a müm natang Vasti, at miün andeacüw mimonrang najiüt Asuero at ajcūw nipilan monaw tiül nimix nine cambaj ocueaj nej natang nenajiüt Asuero. ¹⁷Cos ag a aran ag a müm natang nenajiüt quiaj ap müm mangüiayiw meawan müm montaj. Apmüüch nejiw mayacüw tiüet minojow nejiw. Nejiw apmapiüngüw: 'Nej teat natang nenajiüt Asuero tandeac maquieraab niüng ajlūy nej müm natang nenajiüt, condom nej ngome tandiüm.' ¹⁸Wüx mien ngonaw ndom ag a nüt quiaj, ag a nembeat mbeat müm montaj naw Persia maqüieb Media ajcūw lamanguaiyiw nguineay tarang ag a müm natang nenajiüt, apmasajūw at mien quiaj meawan mimonrang najiüt teat natang. Ndoj apmajlūy xeyay moneocüy ombas at xeyay moncüy. ¹⁹Ndot teat majmiec imal imeats, ich xicon nūjchien mam noic nandearac wüx minüt ique, at marangüch imien wüx mipochiw Persas maqüieb Medas, leaw nomban ngome apbiejlam, sanayacan wüx langondom mien ningüy nieng ijlūye Vasti. Ich majel nop müm natang nieng axom omeats xeyay. ²⁰Wüx ag a poch arang teat natang mandearac mangüiay meawan leaw naw tiül xeech micambaj, meawan müm montaj apmayar andeac minojow nejiw, ajan wüx ajcūw nipilan nembeat ajlūyiw at leaw napateay ajaw. ²¹Teat natang nenajiüt at ajcūw micual natang tang monajiüt najneaj majawüw ag a nandearac quiaj, ndoj quiaj a teat natang tarang atnej lamapiüng a Memucan. ²²Tajayich nawig tiül nimix mine cambaj, tüüch atnej nejiw axomüw omeatsüw tiül ag a palpalwüx nine cambaj quiaj. Nej tandeac napac masaj meawan monxey ndom ombas majaw aniüng nej. Tarangüch ag a nandearac quiaj atnej andeac noic noic cambaj.

Chapter 2

¹Wüx landoj marangüw meawan ag ayaj, wüx lapateay ajcüy ag a teat natang nenajiüt Asuero, tam wüx omeats nej Vasti at leaw tarang nej wüx. Quiaj nej tam wüx omeats ag a poch andeac wüx leaw aliüc mien apmarang wüx ombas nej. ²Quiaj ag a monench leaw arangüw minajiüt teat natang nenajiüt tasajüw nej: "mayambüw netsayay ombasüw monüx müjchiw nej. ³Jondot ag a teat natang nenajiüt mandium mayac noic noic natang tiül meawan cambaj, atquiaj macanchich meawan netsayay ombas monüx mayac nieng acül mintajüw monajiüt naw tiül Susa. Iich majaw nejiw Hegai, ag nerang mi najiüt, nieng ajlüy wüx majaw monüx at müüch nejiw najmboc angan mayacüw wüx ombasüw nejiw. ⁴Ndoj ag apmixom wüx ombas nej najneaj mijaw ayaj iich marang natang ingow Vasti." Ag a teat natang nenajiüt najneaj majaw ag nandearac quiaj, ndoj atquiaj tarang. ⁵Tiül ag a cambaj Susa alqüiaj nop judío minüt nej Mardoqueo micual nej Jair, micual Simei micual Cis, Benjamita nej. ⁶Nej lamajier nüt ajwan tiül Jerusalén maqüieb alacas nipilan, aquiejpüw alacas monjüy maqüieb Jeconías, natang nenajiüt ocueaj Judá, ag Nabucodonosor, natang nenajiüt ocueaj Babilonia, taquieb nejiw namb marangüw mos. ⁷Nej tengüial matangüüch Hadasa, ayaj, Ester, micual micoj nej, cos ag a nüx quiaj ngoma jiür mi teat nej at mimüm nej. Ag a nüx quiaj netsayay ombas at najneaj timbas nej. Mardoqueo tatangüüch atnej majier micual nej. ⁸Wüx ag a andeac teat natang nenajiüt at minawiig nej tajiquicheran, xeyay monüx taquiebaranüw mam andüy tiül ag a netsayay ombas iüm quierio Susa. Meawan ag a monüx quiaj tayacaranoj teowix Hegai. Atmien Ester taquierabmam tiül ag a netsayay ombas iüm nieng acül ag a natang nenajiüt at tayacüch teowix Hegai, nejaw wüx meawan monüx. ⁹Nej tandiüm xeyay ag a nüx. Quiaj tüüch nej üet nej at tüüch ijboc angan ombas nej najenmien. Ndoj tüüch nej ayaíwmonbeol nej nawüw tiül ag a netsayay ombas iüm atmien tayac nejiw tiül ag a netsayay iüm ocueaj monüx nej maqüieb mi monbeol nej. ¹⁰Ester gno naw masaj nejinguin nguiane naw at Jane acualats nej, cos Mardoqueo atquiaj aquiach nej wüx mandeac. ¹¹Meawan nüt Mardoqueo ajlayay ajüy quiaj teombas ag a netsayay pajchien, quiaj mien tüeng iüm nieng acüliw monüx, atquiaj nej majaw nguineay tengüial mamongoch Ester. ¹²Wüx tatüch nganüy mamongoj nop nop nejlüy teat natang nenajiüt, mayariw marangüw atnej asoiqüiw meawan monüx, meawan monüx leaw larriedaranoj netam mapalüchiw noic neat müjdiw matsayay ombasüw nejiw, pinawan neat apmayacüch wüx ombasüw nejiw mi aceite mirra, al pinawan neat apmayacüch najmboc angan at namb teombasüw nejiw. ¹³Wüx nop nüx mam niüng ajlüy teat natang nenajiüt, leaw nej andiüem matün mayar naw tiül nieng acüliw monüx apmünd, atquiaj majlüy namb andüy tiül ag a netsayay ombas iüm. ¹⁴Nej tajmel wüx laamb ajmel nüt, ümban arraw tandilil andüy tiül alinoic iüm ocueaj monüx, at teamajiür nej Saazgaz, nerang mi najiüt teat natang nenajiüt, najlüy wüx majaw minajtaj natang nenajiüt, Ester ngome apmandilil mandüy niüng ajlüy teat natang nenajiüt at a ndot taxom majaw najneaj wüx ombas nej ndoj mandium mandilil mapaj nej alinomb. ¹⁵Nganüy wüx tatüch nej Ester mamong (micual Abihail, micoj Mardoqueo, ag ayaj tatangüüch nej atnej majier micual nej) namb niüng ajlüy teat natang nenajiüt, nej ngome tatün nicüajin ag mien lamüch nej Hegai nerang mi najiüt teat natang, ag ayaj najlüy wüx majaw monüx. Nganüy, Ester taxom monajneaj wüx ombas meawan leaw teamajawüw nej. ¹⁶Ester taquierab mam nieng ajlüy natang nenajiüt Asuero tiül gajpawüw caaw, ag ayaj mi caaw Tebet, amb ayaíw neat tatow arang natang nenajiüt. ¹⁷Teat natang nenajiüt xeyay tandiüm Ester ngome atnej tandiüm ajcüw al acas monüx at nej taxom monajneaj teombas ag natang nenajiüt, ngome atnej ajcüw al acas monüx, quiaj tayac iquial omal nej, ndoj tüüch nej marang natang nenajiüt ingow Vasti. ¹⁸Teat natang nenajiüt tarang noic nadam monet müüch meawan mi monrang najiüt nej, "mi nangosnüt Ester", at tajneaj quiriw ag ajmiec tomien tiül nimix mine cambaj. Atmien tajiquich ajneaj omeats teat natang nenajiüt müüch nejiw. ¹⁹Nganüy, wüx ag a monüx lacanchiejon alinomb, Mardoqueo alchetem teombeay mi iüm teat natang nenajiüt. ²⁰Ester ngo naw masaj nejinguin Jane acualats nej tingua ngün mi cambaj nej, atnej aquiach nej wüx Mardoqueo. Nej tanaamb tandüüb mam atnej aquiach nej Mardoqueo, atnej tarang wüx aliün maqüieb nej. ²¹Tiül mien ag a nüt quiaj, Mardoqueo wüxmien alien chetem teombeay mi iüm teat natang nenajiüt, ijpüw mimonrang najiüt teat natang nenajiüt, Bigtán maqüieb Teres, ajcüw ayaj monjier nieng ajmeleran, tajcüyiw at tandiümüw mambiyaw teat natang nenajiüt Asuero. ²²Wüx tangüiaj Mardoqueo nguineay tengüial mandeacüw, taamb masaj müm natang nenajiüt Ester, Ester tasaj teat natang nenajiüt wüx minüt Mardoqueo. ²³Tambüw mayambüw ombas at majawüw sitiül naleaing ndoj tarrondüch oniquiaw acá ijpüw monxey quiaj cos naleaing atquiaj apiengüw. Quiaj mien nieng ajlüy teat natang nenajiüt tayacüw tiül nawiig nasoic crónicas meawan leaw tajlüy ag a nüt quiaj.

Chapter 3

¹Ndoj ajlüy meawan ag ayaj, ag a teat natang nenajiüt tatepich minajiüt Amán micual Hamedata Agagueo, ndoj tayac nej natang ocuejiw mi monrang najiüt nej. ²Meawan mi mos teat natang nenajiüt leaw alchetemoj teombeay iüm aquejliw micosüw nejiw atmien aguejriw omalüw teombas Amán, atnej landoj lamasaj nejiw teat natang nenajiüt. Nganüy Mardoqueo ngo maquel micos nej at ngo manguer omal nej. ³Quiaj ajcüw mi mos teat natang nenajiüt leaw aliwquiaj tasajüw a Mardoqueo: "¿ Neol ngo mitar andeac teat natang nenajiüt?" ⁴Meawan nüt tengüial masajüw nej, nomban ngo mandiüm mayar nej andeacüw. Quiaj tasajüw Amán nguineay tengüial marang Mardoqueo majüq ampacül mien atquiaj, cos Mardoqueo landoj masaj nejiw Judío nej. ⁵Wüx tajaw Amán naleaing Mardoqueo ngo maquel micos nej at ngo manguer omal nej, Amán xeyay tajcüy. ⁶Tien tiül nej mambiy ag mien Mardoqueo, cos ag mos ocueaj natang nenajiüt lamasajüw nej ngün mi cambaj Mardoqueo. Amán andiüm mambiy meawan ajcüw Judíos, mi cambaj Mardoqueo, ajcüw aliw tiül mi iüt Asuero. ⁷Wüx mien amelich caaw (ag a ayaj caaw ocueaj Nisán) tiül pajpic neat ocueaj natang nenajiüt Asuero, nejiw tasütiw nieng ajlüy Amán, meawan nüt at meawan caaw nejiw asütiw, ndoj tajawüw tiül gajpic caaw tajmiec asütiw nejiw (caaw ocueaj Adar). ⁸Quiaj Amán tasaj teat natang nenajiüt Asuero: "alningüy tiül mi iüt noic ajlüy wijchien cambaj. Ag a cambaj ne alinoic andüjpiw, ndoj ngo mayariw ag a poch altiül mi nawiig teat natang nenajiüt, ngo metam macüliw ningüy. ⁹Ndot teat majmiec imal imeats, indeac mandeowüw, xique sanangüy gajpowüw mil tomien plata teowixaw ajcüw nipilan najlüyiw wüx majawüw mitomien teat natang nenajiüt." ¹⁰Quiaj tawün iquial owix nej ndoj tüüch Amán micual Hamedata Agagueo, moncüy aweag Judíos. ¹¹Teat natang nenajiüt tasaj Amán: "Sanandilil ag a tomien quiaj nüüch iq mi quieb mi cambaj. Ndoj irang wüx leaw que indiüm." ¹²Quiaj ajcüw monrang mi nawiig teat natang nenajiüt tajpajüw tiül gajpar nüt wüx amelich caaw, quiaj tarangüw tiül nawiig andeac tiül meawan leaw Amán landoj lamandeac masaj monjier najiüt tiül nimix mine mi cambaj teat natang nenajiüt, ajcüw monlüy wüx nimix mine cambaj, at monjaw wüx nadam quiriw cambaj, atmien quiaj ajcüw monrang najiüt todo ag nadam quiriw cambaj, meawan nimix nine cambaj at nadam quiriw cambaj tarangüch wüx nawiig atnejiw andeacüw. Tayacüch wüx nawiig minüt teat natang nenajiüt Asuero ndoj tambün naag iquial owix nej. ¹³Ag a nawiig tambüw mayacüw nejayej müjchiw meawan cambaj ocueaj teat natang nenajiüt, mandrojchiw ombas nomban ag a nipilan judíos, naw wüx monguich ndoj wüx natang ombas, nimix nine at montaj, tiül mien noic nüt - amb gajpar nüt ocueaj gajpic caaw (ag ayaj caaw ocueaj Adar) at xejguam meawan leaw ajiüruw. ¹⁴Meawan ag a nawiig quiaj tujchiw nembeat tiül meawan cambaj. Nejiw tasajüw meawan nipilan tiül cambaj, netam majlüyiw mien meawan. ¹⁵Ajcüw a monjaich nawiig najen jen mien tojoyiw mam mi poch teat natang nenajiüt. Ag a nawiig quiaj atmien tajayichaw tiül nadam iüm ocueaj Susa. Tapots müjchiw angüniw ag natang nenajiüt maqüieb Amán, nganüy cambaj Susa ngo majawüw cuane najlüy.

Chapter 4

¹Wüx tangüiay nganüy Mardoqueo cuane aliüc mien apmajlüy, tasoig noic najpos apix nej ndoj tayac wüx ombas nej ngüeat. Taw imien tiül cambaj niüng acül ndoj tachiet onic apaj. ²Aleaing mien teombeay iüm ocueaj teat natang nenajiüt, cos ngo münd majmel nop ndot asoig najpos apix nej. ³Tiül meawan cambaj niüng tayacüch quiaj ag a nawig arang teat natang nenajiüt, nadam nael tengüial mamongochiw nipilan judíos, aiündüw ngo metiw, xeyay amix omeaatsüw. Xeyay lapiejow mien asojquiw najpos napixeran at axejpiw ngüeat. ⁴Wüx ajcüw a monguich monüx at monrang mi najiüt Ester tatüchiw nieng ajlüy nej masajüw nej, xeyay tamix omeaats müm natang nenajiüt. Tüüch mamb jayats apix Mardoqueo (atquiaj mawün ag a ngo najneaj apix nej), nej ngome tandiüm. ⁵Quiaj, Ester tapaj Hatac, nop tiül mi monrang najiüt teat natang nenajiüt at ayaj larriedaran mambeol Ester. Nej tüüch mamb majaw cuane nerang nej Mardoqueo at cuane wüx tesojquiaj atquiaj. ⁶Quiaj Hatac tamb majaw Mardoqueo teombeay iüm ocueaj teat natang nenajiüt. ⁷Mardoqueo tasaj nej cuane najlüy, at ngüitow tomien plata apmacanchich Amán at apmayac tiül iquial mi tomien natang nenajiüt ndoj atquiaj alndom mambiy nipilan judíos. ⁸Aton tüüch nej noic nawiig leaw tüün tiül cambaj Susa andeac wüx mambiyeran judíos. Tüüch Hatac atquiaj majoy müüch majaw Ester, ndoj atquiaj majaw nguineay alndom mandeac aweaag teat natang nenajiüt majier nej lasta at majier lasta mi cambaj nej. ⁹Quiaj Hatac tamb masaj Ester leaw lamasaj nej Mardoqueo. ¹⁰Ester tandeac aweaag Hatac tasaj mandilil mamb majaw Mardoqueo. ¹¹Aton tasaj: "meawan monrang najiüt ocueaj teat natang nenajiüt, at nimix nine cambaj ocueaj teat natang nenajiüt, ajawüw sitiül nop naxey at nop najtaj majmel am tiül pajchiün jondot ngo majpaj mamb, ajlüy noic miennandearac wüx ayaj: netam mandeow - jondot teat natang nenajiüt mandac mi nangorad nej apmapac. Dique nganaw najpaj namb najaw teat natang nenajiüt ajcüw nimiow gajpawüw nüt cüy." ¹²Quiaj Hatac tamb masaj Mardoqueo mi poch Ester. ¹³Mardoqueo tüüch namb ag a poch cüy: "Ngo ndom mien tiül la mipieng cos dique sacül tiül mi iüm teat natang nenajiüt, que apmiriow wüx ngome atnej meawan judios. ¹⁴Ndot ique ngo merdeac nganüy, aliec mien alinoic cambaj alndom maxaing xicon, nganüy ique at aniüng migrar apndrom ombas. ¿Jane ajaw ique tijmel mirang natang atquiáj ndom mimbeol xicon ag a nüt quiaj?" ¹⁵Quiaj Ester tüüch mamb aga poch qüiaj müüch Mardoqueo, ¹⁶"quier icanchich meawan nipilan judíos leaw moncül Susa, ndoj maindüw wüx ximbas. Nde mi retiün at nde minganeowan arej nüt, nüt aqüieb ongüiets. Ajcüw monüx monbeol xic at a xique, ngome sanetiün atón. Ndo quiaj sanaamb najaw teat natang nenajiüt, masey ¹⁷ngome atquiaj netam majlüy. Sitiül tanamongoch nael, iich namongoch." ndoj tamb Mardoqueo, marang meawan leaw lamasaj nej Ester.

Chapter 5

¹Wüx tamon arej nüt, Ester tasoig najneaj apix nej ndoj tajmel lembem pinawan netsayay ombas pajchien ocueaj mi nadam iüm teat natang nenajiüt, teombas anieng teat natang. Ag a teat natang nenajiüt alchetem wüx netsayay ombas mi bàng nej, tiül ag a najneajay mi iüm nej, ambas teombeay iüm. ²Wüx ag a natang nenajiüt ganas a müm natang nenajiüt Ester alembem pinawan, tajneaj omeats majaw. Tandic mi nangoraad nej müüch nej. Ester tatüüch quiaj ndoj tarreeg omal a nangoraad. ³Quiaj ndoj teat natang nenajiüt tasaj nej: "¿Cuane indiüm, müm Ester? ¿cuane apmitün? leaw apmitün xique sanüüch ic." ⁴Ester tapieng: "Ndot teat majmiec imal imeats, Ndot nganüy merwiün iquieb Amán tiül noic nadam monet leaw lanarang icueaj ique." ⁵Quiaj ndoj teat natang nenajiüt tapieng, "Icajmienan najen mien Amán, atquiaj narang leaw lamapiüng Ester." Atquiaj tambüw tiül ag a nadam monet teat natang nenajiüt aquieb Amán leaw landoj lamarang Ester. ⁶Wüx mien tengüial atembich che vin tiül ag a monet quiaj, teat natang nenajiüt tasaj Ester: "¿Cuane indiüm mitün? Sanüüch ic. ¿Cuane apmitün? Aldom nüüch ic pinawan meawan leaw sajiür." ⁷Ester tasaj nej: "ag a agüy leaw sandiüm natün at sanatün: ⁸sitiül lanaxom monajneaj wüx imbas teat at ndot teat majmiüc imal imeats meaach xic leaw sandiüm natün at majüc apmeaach xic leaw sanatün, ndot teat merwiün quien Amán tiül ag a monet leaw sanarang oxep nüüch icon, quiaj sanasaj ic leaw timitün mingüiay xic teat. ⁹Ag a nüt quiaj Amán taw quiaj xeyay apac omeaats. Naleaing Amán wüx taw tajaw a Mardoqueo alchetem tembeay nadam iüm ocueaj teat natang nenajiüt, at tajaw ngo membol majaw nej mapiüng witiüm, Amán xeyay tajcüy majaw a Mardoqueo. ¹⁰Naleaing, Amán ndot ombas masapanaag ajcüy ndoj taamb andüy aniüng nej. Tüüch namb majpajüw ajcüw xeyay ajneaj andeacanaag ndoj tacanchich nejiw nieng ajlüy mintaj nej, Zeres. ¹¹Amán tandec masaj nejiw nguitow axeyay leaw ajiür, cas micual nej aton, meawan mimonajneaj teat natang nenajiüt leaw lamüüch nej nembeat mi najiüt nej; at ngüitow alcawüx lamamongoch meawan mi monrang najiüt teat natang nenajiüt. ¹²Amán tapiüng: "A müm natang nenajiüt Ester ngo mapaj xeyey nipilan, ag mien xique, atquiaj namb maqüieb namb teat natang nenajiüt tiül ag a monet leaw nej lamarang. Atmien oxep, tasaj xic nandüy quiaj maqüieb teat natang nenajiüt. ¹³Ag ayaj ngo müüch mapac ximeaats cos saxom najaw a Mardoqueo ag judío alchetem tembeay nadam iüm ocueaj teat natang nenajiüt. ¹⁴Quiaj tasajüw nej Zeres ag mintaj nej at ajcüw xeyay ajneaj andeacanaag: "Marangüw noic nerrondüy oniqueran apmajal oleaj icmiow gajpawüw mingüexeran. Oxep indeacanaag teat natang nenajiüt marron wüx e Mardoqueo. Iich mapac imeaats ndoj cas tiriemb tiül ag a monet quiaj." Amán tajaw najneaj ajüc ag a asoic quiaj ndoj tarang ag a nerrondüy oniqueran.

Chapter 6

¹Ag a ongüiets quiaj ngo majneaj mameay teat natang nenajiüt quiaj tasaj monrang mi najiüt nej macajmiünüw miün meawan nawiig leaw larangüüch tiül cuane tajlüy tiül mi cambaj nej ninguien nüt, ndoj tengüial mateowüw napacpac mangüiay teat natang nenajiüt. ²Taxom tiül wüx Mardoqueo tandeac wüx Bigtán aqüieb Teres, ijpüw monrang mi najiüt teat natang nenajiüt majiürüw nieng ajmeleran, leaw tandiümüw mambiyaw teat natang nenajiüt. ³Teat natang nenajiüt tatün mangüiay: "¿?" Quiaj tapiengüw nimix quich monench ocueaj nej, monrang mi najiüt nej, tasajüw nej: "Nicüajin ngome tarangaats wüx nej." ⁴Ag natang nenajiüt tapieng: "Jane alninguiaj tiül pajchien a? Ag a hores quiaj Amán najmel tiül ag a pajchien ocueaj anieng teat natang nenajiüt amb masaj wüx majüic aldor marrondüüch onic Mardoqueo tiül ag a nerron oniqueran leaw lamarang. ⁵Ajcüw a mimonrang najiüt teat natang nenajiüt tasajüw nej: "Amán alembem tiül pajchiün." Teat natang nenajiüt tapiüng: "Ijchiün najmel." ⁶Wüx Amán tajmel, teat natang nenajiüt tasaj nej: "¿Cuane apmarangüch wüx aga naxey leaw natang nenajiüt andiüm müüch majstop?" Amán tandeac tiül omeaats nej: "¿Jane andiüm müüch majstop wüx xique teat natang nenajiüt a?" ⁷Amán tasaj teat natang nenajiüt: "Ag a naxey leaw teat natang nenajiüt andiüm müüch majstop, ⁸müünd najneaj neaj napixeran, napixeran leaw teat natang nenajiüt landoj nawiig, at nop cawüy leaw landoj ajtep wüx teat natang nenajiüt at mamb mimbaj omal nej. ⁹Quiaj ndoj ag a napixeran quiaj maqüieb a cawüy müünd ag a xeyay nembeat tiül mi nerang najiüt teat. Iich nej nawiig tiül ag a naxey leaw ique indiüm meaach majstop at majayichaw nej tiül tiüüd mandüüb nej montep cawüy. Mandeacüw niüng ajlüy nej: "¡Atcüy apmarangüüch wüx leaw teat natang nenajiüt andiüm müüch majstop!" ¹⁰Quiaj teat natang nenajiüt tasaj Amán: "Najen nej mien, ixsain ajcüw napixeran maqüieb cawüy, atnej ique lamendeac, irang wüxe yaj a Mardoqueo, ag judío najlüy tembeay iüm. Ngo ndom miwün wüx nicüajin meawan leaw lamendeac." ¹¹Quiaj Amán tasaingue napixeran maqüieb cawüy. Tasoig tiül a Mardoqueo ndoj taquiüb mamb majaich tiül tiüüd andüüb nej montep cawüy. At tendeac niüng ajlüy nej: "¡Atcüy apmarangüüch wüx leaw teat natang nenajiüt andiüm müüch majstop!" ¹²Mardoqueo tandilil andüy tembeay mi iüm teat natang nenajiüt. Nganüy Amán acuir cuit mien tam andüy aniüng nej, anengojneaj mayaag, apeech omal cos xeyay axing. ¹³Amán tasaj a Zeres, mintaj nej, at meawan ajcüw xeyay ajneaj andeacanaag cuane landoj ajlüy. Quiaj ajcüw monxey xeyay axomüw omeatsüw nejiw, at mintaj nej Zeres, tasajüw nej: "Ndot Mardoqueo, nieng lamamelich mijmiec tembas nej, ag ayaj Judío, ngome apdom imbas aweag, naleaing apmijmiec tembas nej." ¹⁴Wüx mien tengueleam mien mandeacüw maquejpüw nej, tapeayiw ajcüw monrang mi najiüt teat natang, quiaj najen jen mien taquejpüw namb Amán tiül ag a nadam monet leaw lamarang Ester.

Chapter 7

¹Quiaj ndoj teat natang nenajiüt maquiiüb Amán tambüw tiül aag a nadam monet maquiejpüw müm natang nenajiüt Ester. ²Aag amb ijbüw nüt, wüx miün tengüial matembiw aag a vin, teat natang nenajiüt tasaj Ester: "¿Cuane indiüm metün, müm natang nenajiüt Ester? Sanüüch ic leaw apmetün. ¿Cuane apmetün? Alndom nüüch ic pinawan meawan leawa sajiür."³Quiaj a müm natang nenajiüt Ester tasaj nej: "Sitiül lanaxom monajneaj wüx imbas, at ndot mendiüm, meaach xic napac- aag a agüy sandiüm natün, at miün satün meaach xe cambaj. ⁴Cos lamanüjpiw xicon, xique naquiejpüw xecambaj, nomban andiümüw mandrojchiw ximbasan. Ndot aag miün lasanüübaranan narangan mos, atnej monxey at montaj mos, xique ngome sanendeac, nicuajin nael ngome apmajlüy atnej nganüy, müüch majcüy teat natang nenajiüt."⁵Quiaj a teat natang nenajiüt Asuero tasaj a Ester, aag a müm natang nenajiüt: "¿Jane nej? ¿Nguiane apmaxoram a naxey leaw lamayac tiül omeaats nej aag a ngomajneaj quiaj?"⁶Ester tandec: "Aag a naxey quiaj, aag xeyay ajcüy majaw xicon, aag a nemech Aman quiaj!" Quiaj Aman nomban mbayaw cos almaquiiüb teat natang nenajiüt at a müm natang nenajiüt. ⁷Aag natang nenajiüt, tajcüy, witiet nieng alchetem tengüial anganeowüw vin tiül aag a nadam monet quiaj, ndoj taw quiaj andüy tiül aag a netsüyay ombas ajiür aag a nadam iüm nganüy Aman tacül miün masajsaj a müm natang nenajiüt Ester müüch nej mapac. Nej tajaw aag a nadam nael leaw apmajlüy aag ayaj andüy wüx ombas nej. ⁸Quiaj a teat natang nenajiüt tandilil imiün tiül aag a netsüyay ombas leaw ajiür aag a nadam iüm andüy nieng tengüial anganeowüw vin. Aman les tajmiec wüx aag a ban nieng alchetem. Teat natang nenajiüt tandec: "¿Nej apmasap a müm natang nenajiüt niüng sajlüye, niüng saniünga?" Wüx miün tengüial aw teombeay nej aag a poch quiaj ajcüw a monrang mi najiüt teat natang nenajiüt tapojchiw teombas Amán.⁹Quiaj Harbona, nop tiül nerang mi najiüt teat natang nenajiüt, tandec: "Nots nerrondüy oniqueran apmajal oleaj icmiow gajpawüw mingüxeran teawitiw quiaj miün niüng ajlüy aniüng Amán. Nej tawitich niüng apmamb Mardoqueo, aag a leaw tandec apmajüür teat natang nenajiüt." Teat natang nenajiüt tandec: "Irrondan wüx."¹⁰Quiaj tambüw marrondüw wüx aag a nerrondüy oniqueran leawa landoj lamarang niüng apmamb Mardoqueo. Quiaj tapateay ajcüy teat natang nenajiüt.

Chapter 8

¹Aag a nüt quiaj teat natang nenajiüt Asuero tüüch müm natang nenajiüt Ester niüng acül Amán, aag xeyay ajcüy majaw judíos. Mardoqueo tamelich marang najiüt niüng ajlüy natang nenajiüt, cos Ester lamasaj teat natang nenajiüt nguineay nej ajlüyenaag a Mardoqueo. ²Aag a natang nenajiüt tayar iquial owix nej nembüney, aag tawün naw wüx owix Amán, ndoj tüüch Mardoqueo. Ester tayac Mardoqueo majlüy wüx meawan leaw ajiür Amán. ³Quiaj Ester tandilil mandeacaweag teat natang nenajiüt. Nej nomban mejquej tiüt at tajiünts wüx tengüial masaj malomboch meawan leaw landoj lamawünwün marang ngo majneaj aag Amán Agagueo, leaw apiüng apmarang wüx ombasüw ajcüy judíos. ⁴Quiaj a teat natang nenajiüt tandic nangoraad müüch Ester, nej witiüt lembem niüng ajlüy teat natang nenajiüt. ⁵Nej tandeac: "Ndot najneaj majaw teat natang nenajiüt, sitiül lanaxom monajneaj wüx imbas, ndot agüy najneaj mijaw, at ndot apac imeats mejaw xic, ich marangüüch noic nawiig atquiaj ndajrriüm leaw tarang Amán, micual nej Hamedata aag Agagueo, ajcüy nawiig leaw nej tarang mandrooch ombas meawan Judíos naqüliw tiül nimix nine cambaj ocueaj teat natang nenajiüt. ⁶Cos, ¿nguineay aldor naiüc wüx at majaw ajmiec a nael wüx xicambaj a? ¿Nguineay aldor naiüc wüx majaw ndajrriejow sacualats a?" ⁷Teat natang nenajiüt tandeac masaj a müm natang nenajiüt Ester maquiiüb Mardoqueo, aag a Judío: "Unas, lanüüch Ester aniüng Amán, at nejiw lamarrondüw wüx nerrondüy oniqueran, cos nej apmambiy ajcüy judíos. ⁸Irang alinoic nawiig meaachiw judíos wüx minüt teat natang nenajiüt at imbün naag iquial owixeran ambüney teat natang nenajiüt. Cos aag a nawiig leaw larangüch wüx minüt teat natang nenajiüt at ambüney naag iquial owix teat natang nenajiüt ngo ndom mbiejlamb." ⁹Ndoj aag a nüt quiaj tajpajüw ajcüy monrang nawiig ocueaj teat natang nenajiüt, amb arej caaw, aag ayaj caaw ocueaj Siván, tiül caaw nimow arej nüt. Tarangüüch noic nawiig aquiymien tiül meawan leaw tengüial mandeac a Mardoqueo wüx ombasüw nipilan judíos. Lamarangüüch müjdiw monjiür najiüt tiül nimix nine cambaj, monjiür najiüt at montang monrang najiüt monjlüy tiül nimix nine cambaj naw tiül India andüy Etiopía, coic miow nimow ayaíw cambaj, tarangüüch aag a nawiig quiaj wüx ombeayiw nejiw müjdiw noic noic cambaj, atmiün ajcüy Judíos tujdiw wüx ombeayiw nejiw. ¹⁰Mardoqueo tarang wüx minüt teat natang nenajiüt Asuero at tambün naag iquial owix teat natang nenajiüt aag xowüy ambüney. Nej tüüch mam aag a nawiig majoyiw mam monjoy poch ambüw wüx necüircuir cawüy nayarich marang minajiüt teat natang nenajiüt, micual aag najneaj tiül mi cawüy teat natang nenajiüt. ¹¹Teat natang nenajiüt tüüch meawan nipilan judíos leawa aliw tiül aag a cambaj quiaj, ndom canchiümoj at ndom matsojow maquiejpüw Jane andiüm mambiy nejiw: atquiaj ndom mandrojchiw ombas jantasmenej cambaj leawa andiüm mambiy nejiw, aquiymiün tiül nimix nine at montaj, tingüa ngüey maxaingich meawan leaw ajiürüw. ¹²Atquiaj apmajlüy tiül meawan mi cambaj teat natang nenajiüt Asuero, am gajpar nüt tiül gajpic caaw, aag ayaj caaw ocueaj Adar. ¹³Noic tiül aag a nawiig netam majiquicheran nembeat poch nej at netam majiquichay miün niüng axom majaw meawan nipilan. Aag a nüt quiaj netam. Aag a nüt quiaj judíos netam mengualeateayej mapalüchiw ombas leawa tarangüchiw wüx. ¹⁴Quiaj ajcüy a monjoy poch najenjen miün tajchiquiaw wüx mi cawüy teat natang leawa ayar marang mi najiüt nej. Ngo mequiyaw tambüw najenjen miün. Atmiün aag a mi nawiig teat natang nenajiüt tajiquich imiün tiül aag a netsüyay ombas mi iüm Susa. ¹⁵Quiaj a Mardoqueo tasoig tiül teat natang nenajiüt mbasacaats at raan netsüyay ombas napixeran, at noic nadam nexaic tiül omal narangüch naag oro at noic nelitlit napixeran. Ndoj aag a cambaj Susa tapac omeatsüw nejiw apajüw wüx. ¹⁶Raan tiül nejiwe judíos at apac omeatsüw, xeyay apac omeatsüw at tayaicüw xeyay ambeatiw. ¹⁷Tiül meawan cambaj, nguiantasmenej tatüch mi nawiig teat natang nenajiüt, ajlüy monpac omeats at tiül nejiw judíos xeyay apac omeatsüw, nadam monet at noic nüt nangosnüt. Xeyay naw tiül aag a nipilan tiül aag aiüt quiaj tarangüw judíos, cos aag a mbol leaw ajiürüw a judíos tajmiec wüx ombasüw nejiw

Chapter 9

¹Nganüy, tiül gajpic caw, aag a caw quiaj asoic Adar, am gajpar nüt, wüx aag a poch leaw lamajiquich Teat natang nenajüt lapmarangüch, wüx aag a nüt quiaj leaw tengual ajcüyw majawwüw Judios andiümwüw ndom majntsopiw wüx nejiw, tangowücheran. Ajcuwa Judios tajnsopiw wüx leaw alndom wüx ajcüwa leaw tengual ajcüyw majaw nejiw. ²Ajcüwa Judios canchiütoj tiül mi cambajwüw nejiw tiül meáwan cambaj ocüej Teat natang nenajüt Asuero, at quiaj ndom mayacüw owixaw wüx ajcüwa jane leaw tandemwüw mandroch ombasüw nejiw. Nejiüngün ngo ndom macül lembejan mengocheyej maquijpüw, cos aag a mbol lajmiüc wüx meawan cambaj. ³Meawan monjiür najiüt tiül meawan cambaj, chingüy monajüt tiül meawan cambaj, chingüy monajüt at ajcüwa monjawwüx ocüej teat natang nenajüt, tambeolwüw ajcüwa Judios cos temboloj mandüyiw Mardoqueo. Cos Mardoqueo nembeat nej niüng acül teat natan nenajüt, ⁴at alombaran tüm majüy am tiül meawan cambaj, cos aag a naxey Mardoqueo tengual adam minajüt nej. ⁵Ajcüwa Judios tangochiüw maquiejpüw ajcuwa ajcüw majaw nejiw naag nendojquiy, ambiyaw at androchiwüx at tarangüw leaw andiemwüw marangüw wüx leaw ajcüw majaw nejiw. ⁶Tiül aag a netsüyay nadam iüm Susa, ajcüwa Judios tambiyaw at tandrochiüw ombas acoquiw acoic miow monxey. ⁷Nejiw tambiyaw a Parsandata, ⁸Dalfon, Aspata, Porata, Adalia, Aridata, ⁹Parsmasta, Arisai, Aridai, Vaizata at ajcüwa gajpowüw micual ¹⁰Aman micual nej Hamedata, aaga nejcüy majaw Judios. Naleaig nejiw ngoma ¹¹Aag a nüt tajawwüw cas tambiyaw tiül Susa, najneaj cambaj quiaj, tasoic teat natang nenajüt. ¹²Teat natang nenajüt tasaj a müm natang nenajüt Ester: "Ajcüw a judios lamambiyaw acoquiw acoic miow monxey tiül cambaj Susa, aquiejpüw tiül aag gajpowüw micual Amán. ¿Cuane lamarangüw nejiw tiül meawan aag a mi cambaj teat natang nenajüta? Jo ngana, ¿Cuane indiüm mitün? sanüch ic leaw apmitün. ¿cuane apmitün? sanüch ic." ¹³Ester tandeac: "Ndot teat majmiec imal imeaats, iich nejiw judios leaw najlüyiw Susa ndom marangüw oxep leaw aquijmien tiül aag a nawiig quiaj, at ndom ajcüw a micual Amán marrondüchiw wüx nerron oniqueran." ¹⁴Quiaj teat natang nenajüt tandeac majlüy atquiaj. Aag nandearac quiaj tajoyie manguiyeran tiül Susa, ndoj tarrondüw oniquiw gajpowüw micual Amán. ¹⁵Ajcüw judíos leaw aliw Susa canchiütoj tiül gajpopeic nüt tiül caaw ocueaj Adar, tambiyaw al arej acoic miow monxey tiül Susa, naleaing mbich ngome taxainguw leaw ajiürw quiaj. ¹⁶Nganüy judíos leaw tacüliw tiül nimix nine mi cambaj teat natang nenajüt canchiütoj mawüneyej wüx, tawüw wüx leaw ajcüw majaw nejiw at tambiyaw er miow gajpowüw acoquiw mil leaw ajcüw majaw nejiw, naleaing mbich ngome taxainguw leaw nembeatmbeat ajiürw aag a mondeow quiaj. ¹⁷Aag ayaj tajlüy wüx gajpar mi nüt caaw ocueaj Adar. Tiül gajpopeic nüt nejiw tasojtüw ndoj tarangüw noic nüt monet at monpac omeaats. ¹⁸Naleaing ajcüw judíos monjlüy Susa canchiütoj wüx gajpar at gajpopeic nüt. Tiül gajpocoic nüt nejiw tasojtüw ndoj tarangüw noic nüt monet at monpac omeaats. ¹⁹Aag ayaj alwüx ajcüw judíos monaw miün quiaj, ajcüw tarangüw aniüngwüw tiül rünc cambaj, ajawwüw aag a gajpopeic mi nüt caaw ocueaj Adar atnej noic nüt monpac omeaatsaran at ajlüy nadam monet, at atnej noic nüt niüng ücheyej nüteran nop at alinop. ²⁰Mardoqueo ajüiquich aag ayaj at üch mamb narangüch nawiig meawan Judios leaw aliw tiül meawan cambaj ocüej teat natang nenajüt Asuero, leaw aliwan quiaj at leaw aliw min quiaj, ²¹tasajwüw wüx marangüw nangos nüt cajpopeic at gajpocoic Adar meawan neat. ²²Aag a yaj nüt quiaj wüx Judios tawüwüx leaw ajcüw majaw nejiw at wüx aag a caw wüx tamong amix omeajtsüw tüch mapac omeajtsüw at nadamüy amix omeatsaran noic nüt apac omeatsaran. Netam marangüw aag a nüt quiaj nadam monet at mapac omeajtsüw at müjchiüw nüteran nop alinop at mujchiüw leaw netiün andüy. ²³At quiaj a Judios apechiüw omal nangos nüt leaw lamamelichaw, marangüw leaw Mardoqueo lamarang müch nejiw. ²⁴Aaga nüt quiaj, Aman micual Hamedata, nejcüy majaw meawan Judios, tandiem mayac tiül nael Judios ndom mandroch ombasüw, nej tayac Pur (aag a yaj tayac masüt), ndom majarrich at mandroch ombasüw. ²⁵Wüx aag a nael quiaj tatüch nieng ajlüy teat natang nenajüt, nej tüch mam nawiig cos aag a leaw lamapieng apmarang ngomajneaj Aman wüx ombasüw Judios netam majmiüc wüx omal nej, at micual nej netam marrondaranüw wüx nerrondüy oniqueran. ²⁶Tiül mien aag a nüt tapajüw Purim, asajüw minüt nej Pur. meawan leawa landoj narangüch tiül nawiüg at leawa meawan landoj majawwüw aton leaw landoj nejiw amongoj tiül, ²⁷Aag a Judios tayariw noic jayats ajlüyay arangüch atan najiüt. Aag ajlüyay arangüch cam andüyan tiül nejiw, at micualwüw nejiw, aton meawan leaw apmajlüyiw tiül. Ganüy nejiw netam marangüw ijmbüw nüt nangox nüt wüx patüch neat. apmarangüw at nej asoicquiw aton noic miün apmarangüw wüx patüch neat. Aag a nüt cam netam marangüch nangox nüt aton netam majaw meawan nacualaran, meawan nden, meawan namix cambaj, atan nandam cambaj. ²⁸Ajcüwa Judios cüy maqüeb micualwüw nejiw gomdom macüatiw noic miün omal omeaatsüw majawwüw aag a nüt Purim, nieng atqueaj gondom drom wüx omeajtsüw. ²⁹Aaga müm Ester minatang nenajüt, micual Abihail aqiüb Mardoqueo aaga Judio tarangüw najneaj nenajüt aton tajüquichaw amb ijmbüw nawüig andüy wüx Purim. ³⁰Tamb nawiig müjdiw meawan nipilan judíos ajcüw 127 nimix nine mi cambaj Asuero, andiüm müch aag a judíos majlüyiw

najneaj at majlüy naleaing tiül meawan nipilan. ³¹Aag a narangüch nawiig andeac naleaing wüx aag a nüt Purim leaw lamayacüw, cos Mardoqueo aag Judío at müm natang nenajiüt Ester tayacüw wüx ajcüw judíos. Ajcüw a judíos tayariw leaw layacaranüw wüx müjdiw nejiw at leaw aliec mien, atnej aton tayariw aag a nüt taiündaran at monmix omeaatsaran. ³²Leaw lamapiüng Ester tajiquich leaw netam marangüch mangoch Purim, at tarangüch tiül nawiig.

Chapter 10

¹Condom aag a minatang monajiüt Asuero tarang wüx nipilan moncül quiaj tiül iüt at moncül mbeay ndec netam mangüyw monajiüt.² meawan leawa ajlüy wüx aton andondoch marang ambichay wüx apac, amb wüx mapiüng güineay adamb minüt Mardoqueo niüng minatang minajiüt landoj maxaing tiüt. almajlüyw marangüw tiül nawiig Cronicas leawa minatang monajiüt ocueaj Media y Persia.³Mardoqueo, aag a Judio, nej amb ijmbüw asaap minajiüt nej ocüaj minatang nenajiüt Asuero. Nej tajlüy nadam tiül Judíos aton almajlüy wüx xeyay mi coj nej Judíos, nej tayamb najneaj wüx minipilan nej aton tandec monajneaj wüx meawan minipilan nej.

Hosea

Chapter 1

¹Aag agüy mipoch Teat Dios leaw tiün wüx ombas Oseas micual Beeri wüx nüt almapac Uzías, Jotam, Acaz at a Ezequías, montangtang nenajiüt ocueaj Judá at wüx nüt almapac Jeroboam micual Joás, natang nenajiüt ocueaj Israel.² Wüx anomb andeac Teat Dios amb wüx ombás Oseas, Nej tasaj nej: "Carriür, iyamb nop najüyjüy najtaj ndoj iquiiüb. Nej apmajiür micual nej naw wüx ajüyjüy. Aag a cambaj cam atnej najüyjüy najtaj ajlüy cos landroj omeajtsüw Teat Dios."³Atquiaj, Oseas tamb taquiiüb a Gomer micual Diblaim at nej tajiür nop micual nej.⁴ Teat Dios tendec masaj Oseas: "Ich manüt Jezreel. Cos Xique sanayac ngo majneaj wüx ombas aniüng Jehú cos tambiyaw xeyay nipilan tiül Jezreel at Xique wüx aniüng montangtang monajiüt ocueaj Israel sanatondoch nomiün arangüw natang."⁵ Apmatüch a nüt wüx Xique sanajmbaj nejenguiay ocueaj Israel tiül püjchiün iüt ocueaj Jezreel."⁶Gomer tajiür micual nej alinomb wijquiat nop nine nüx. Ndoj Teat Dios tasaj a Oseas: "Ich manüt Ruhamá, cos Xique langome sanandiümüw aniüng Israel, cos Xique ngome sanawün wüx ximeats leaw arangüw. ⁷Atan miün quiaj, Xique sanandiümüw xeyay aniüngüw Judá at Xique sanawüniw wüx, Xiquiay, Nejaj Teat miDiosüw nejiw. Xique ngome sanawüniw wüx naag nejenguiay, naag nendojquiy, wüx montsoj, naag cawüy tengwüy monjtep cawüy."⁸Nganüy, wüx landoj lamacueat achech Lo Ruhamá, nej tajiür alinop micual nej wijquiat nench.⁹ Quiaj Teat Dios tasaj nej: "Ich manüt Lo Ammí, cos icona ngome Xecambaj icon at miün Xique ngome sanarang MiDiosan."¹⁰Atan miün quiaj, minipilan Israel apmateowaran atnej wiiüd najlüy mbeay ndec, aag ayaj ngome apndom mapeaxaran mateowaran. Aag ayaj apmajlüy nguiane nejiw tasoiquiw: "Icona ngome xecambaj icon", nejiw nganüy apmasoiquiw: "Icona nganüy micambaj Teat Dios leaw almapac." ¹¹Micambaj Judá at micambaj Israel apcanchiümoj alinomb. Nejiw apmarriüttüw nop minatangüw nejiw at apmajtepiw wüx iüt apmarang noic najneajay nüt minüt Jezreel.

Chapter 2

¹Isajuw michijquaw micojow monxey, "¡Xecambaj!" at michijquaw micojow montaj, "Icona teajndiün mejawan xeyay monajneaj"²Iyacan asoet mimüman, iyacan asoet, cos nej ngome xentaj, at miün xique ngome minoj nej xique. Ijchan mawün tiül nej ajüyjüy ngo majneaj arang, at mawün tiül mijiw nej meáwan ajüür naxey.³ Tengwüy, xique sanasoond tiül apix nej at sanajüquich miotaag miün atnej wüx wijquiat. Sanüüch majlüy atnej nawaag iüt, atnej noic iüt ngo majiür yow at sanüüch mandeow wüx mind anganeow yow mawaag teonic nej.⁴Ngome sanandiümüw nicuajind micual nej, cos actual wüx ajüyjüy.⁵ Cos mimüman najüyjüy najtaj nej, at nej tajiür icon wüx ngo maxing teajüyjüy. Nej tapiüng: "Xique sanayamb xemonxey, cos nejiw üjchiw xic süet at sanganeow, sapix milan sap at nelitlit jael, nejüneay nüeteran at leaw namonts apmanganeowaran."⁶Wüx aag ayaj, Xique sanarang noic otüing coet naag sats ngome sanüüch mamong. Xique sanarang noic otüing iüm mapal teombas nej atquiaj ngo maxeom mitiüü nej. ⁷Nej apmayamb monxey mimonxey nej, nej ngome apndom matüch majaw nejiw. Nej apmayamb nejiw ngome apndom maxeom. Ndoj nej apmapiüng: "Xique sanandilil najaw ombas xenoj, cos najneaj samongoch naquiüü ngome atnej samongoch nganüy."⁸Nej ngo majaw Xique leaw tengual nüüch nej mitrigo nej, jayatsüy mivino nej, at miaceite nej, at miün jane teamawün majiür miplata nej at mioro nej, leaw ndoj miün nejiw lamüjchiw Baal.⁹ Nganüy xique sanüüch majiür linomb mitrigo nej wüx apmaxaing apiür at Saneay Xicueaj a vino wüx apmatüch majlüy. Xique sananood leaw Saneay milan sap at nelitlit jael leaw tayar mepojchay ombas nej.¹⁰Ndoj miün xique sanasoond tiül apix nej majawüw nej mimonxey nej, at Sanaxaing Xewix nejinguind ngome apndom mawün nej wüx.¹¹ Xique at miün sanüüch ndom meáwan apac omeaats, minangosnüt nej, wüx natang caaw apac omeaats, wüx Nüt Axeodaran, at meáwan nangosnüt atiiberan majlüy.¹²Xique sanajarrich niüng apiürüw uva at najneaj mixiülüw nej, wüx ayaj leaw nej tapiüng: 'Ajcuwa agüy leaw tangüyiw xic monxey leaw sajiür.' xique sanarang nüuuch noic peat, ajcüwa nimal nacüliw tiwajchiüc apmüeti.¹³ Wüx amb tiül minangosnüt Baales Xique sanayac ngo majneaj wüx ombás nej, wüx nej andocooch pomb teombasüw nejiw, wüx nej asojquiay najneaj ayac ombiüm micual owix nej at nelitlit andiig nej at laáw mandüuub minaxey nej atquiaj landroj omeaats wüx Xic, aag ayaj nembeat poch andeac Teat Dios."¹⁴Xique sanatüch alinomb nawüywüw mandilil. Xique sanaquiüüb mamb andüy tiül nawaag iüt at sanasaj nangan poch. ¹⁵Xique sanandilil nüüch linomb niüng apiürüw uva, at püjchiün iüt minüt Acor atnej noic lejquian apal nden maxeom omeaats mamong. Nej müm najtaj apmendeac masaj xic atnej wüx arang nüx, atnej andeac wüx ajcüwa nüt taw Egipto. ¹⁶Wüx aag a nüt quiaj, nembeat poch andeac Teat Dios, ique Apmepaj Xenüt mesaj xic, 'Xenoi ic', at nomiün ique langome apmepaj Xenüt, mendeac 'XeBaal'.¹⁷ Xique nganüy sanawün tembeay minütiw Baales; minütiw nejiw nomiün langome apmleaam imeaats."¹⁸Wüx aag a nüt quiaj sanayac xepoch nandeacanaag napat nimal nacüliw tiwajchiüc, at naag quiec ocueaj mbas acats. Xique sanambiülüüch mitiüü jeng, ocueaj nendojquiay nembiyay, at montsoj wüx moncüy wüx iüt, at nejiw apiüjmoj mameayiw najneaj.¹⁹Xique sanayac xepoch narang minoj nomiün. Xique sanayac xepoch narang najneaj naxey, arang palan, ayac mipoch nej mandium xeyay, at mambeol mbich meáwan.²⁰ Xique sanayac xepoch naquiüü ic nomiün noic miün ximeaats, at a ique apmejaw jane nej Teat Dios.²¹Wüx aag a nüt quiaj, Xique sanandeac nangoch, aag agüy nembeat poch ocueaj Teat Dios, Xique sanandeac nasaj ajcüwa mbas acats, at apmendeacüw masajüw ajcüwa iüt.²² Aag a iüt apmasaj osaab soex, aag a jayats vino at aceite ndoj at nejiw apmasajüw Jezreel.²³Xique Sananeay sanayac wüx a iüt cam, at sanandiüm alinomb wüx Lo Ruhamá. Xique sanasaj Lo Ammí: 'Marrey icona Ammí Attá, at nejiw apmasajüw xicon,' "Ique Xeteatiün Teat Dios"

Chapter 3

¹Teat Dios tasaj xic: "Carriür alinomb, indiüm nop najtaj, leaw andiüm nej minoj nej, nganüy nej nop najüyjüy najtaj. Indiüm atnej Xic sandiüm, Nej Teat Dios, tandiüm minipilan Israel, masey mambüw majawüw alinop narangüch dioses at müjchiw nangan peats nejiür nangan aong xiül." ²Atquiaj tanangal Naneay tanangüy gajpocoic tomiün plata, ijquiaw nadam nepeaxeay aquiüüb pinowan cebada. ³Xique nej tanasaj: "Ique apmecül mequiiiüb xic xeyay nüt. Ique landoj langome apmerjüyjüy at miün lango apmejlüyenaag alinop naxey. Atan miün quiaj, Xique sanajlüy naquiiiüb ic." ⁴Cos apmacüliw xeyay nüt minipilan Israel ngome apmajiürüw natangüy nenajiüt, micualüw natangüy nenajiüt, ayacüw nichech, najal cang oleaj iüm, nelitlit apix miteaats tengwüy narangüch dios aniüngüw nejiw. ⁵Ndoj miün, minipilan Israel apmandilileaw at apmayambüw Teat Dios MiDiosüw nejiw at natangüy nenajiüt David, at wüx laliüc mümb a nüt, nejiw teambipipeay oleajiw aliücüw teombás Teat Dios mayambüw mimonajneaj nej.

Chapter 4

¹Inguiayiün andeac Teat Dios, icona, micambaj Israel. Nej Teat Dios apmayac isoetiün wüx imbasan, meáwan moncül wüx iüt cam, cos ngo majlüy naleaing wüx anderac tengwüy najneaj poch, ngo mayacaran omeaatsaran wüx Teat Dios nengüy wüx iüt cam. ²Ajlüy xeyay ngo majneaj, monwaiícheran, monbiy nipilan, aneederan at monjiür monxey monjiür montaj. Landroj a cambaj laáw tiül najneaj, at monbiy nipilan andüübndüjpeay miün. ³Wüx aag ayaj teawaag a iüt, at meáwan leaw acüliw wüx iüt cam tenguial andeowüw lop; ajcüwa nimal tiwajchiüc at ajcüwa quiec tiül mbas acats, at miün ajcüwa cüet tindec, tenguial andeowüw. ⁴Nganüy nejingund nde meajchiün macajmiün mayac asoet alinop; nejingund nde meajchiün mayac asoeteran wüx ombás aljane. Marrey icona, ajcüwa miteaats, jane Xique sayac isoetiün. ⁵Icona miteaats wüx nüt ngome apmerangan leaw sasaj icon; icona mondeac mipoch Teat Dios ongwiiüts at miün ngome apmerangan leaw sasaj icon, atquiaj Xique sanandrooch ombás Israel leaw ajlüy atnej mimüm. ⁶Tenguial ndroj ombás Xecambaj cos ngo mandüy andüyeran. Cos icona, miteaats, lango mendiüman mendüyiün andüyeran, Xique at miün langome sanandiüm najaw icon merangan xemeteaats. Cos icona lango leam imeajtsan nembeat xepoch, masey Xique MiDios, Xique at miün sanawün wüx xemeaats micualan. ⁷Wüx teaxeyayiw a miteaats, xeyay nisoet teamarangüw wüx Xembás. Nejiw tangowüjchiw atajmüjchiw Xenüt andüy wüx ombás narangüch dios. ⁸Nejiw teaüeti wüx minesoet xecambaj; nejiw andiümndiümamey wüx ngo majneaj alteomeajtsüw nejiw. ⁹Andüy wüx cambaj atan miün quiaj apmamongochiw andüy wüx miteaats; Xique sanayac mamongochiw naél wüx leaw arangüw; Xique sanüüch mandilil andüy wüx ombasüw nejiw atnej arangüw. ¹⁰Nejiw apmüeti ngome apaxiüm üeti; nejiw apmajiürüw najtaj ngome apmajiürüw micualüw nejiw, cos minquiaj ajlüyiw lamacueatiw Teat Dios. ¹¹Nejiw andiümüw majiürjiürüw miün montaj, mangüniw, at jayats nangaag yow, leaw lamüüch ndrom omeajtsüw. ¹²Xecambaj amb matün manguiaj narangüch dios leaw ajiür, at ajcüwa nangoraad andeac masaj nejiw leaw apmarangüw. Cos xeyay ngo majneaj omalüw nejiw leaw teamaquiüüb nejiw, at nejiw arangüw atnej arang najüyjüy najtaj ngo mind mandüjpiw Teat Dios. ¹³Nejiw ayacüw ichechiw wüx omal tiüc at ambeliw pom quiaj cawüx, teoleajiw op, ajcüwa álamos at terebintos, cos ayacüw najneaj nden. At miün, micualüw monüx ameayiw maquiüjpüw monxey, at miün napewaran ajiürüw monxey. ¹⁴Xique ngome sanayac naél wüx ombasüw micual monüx wüx apmajiürüw monxey, at miün wüx napewaran, wüx apmajiürüw monxey. Atan miün quiaj ajcüwa monxey ayambüw montaj majiürüw, at miün nejiw ayacüw ichechiw atquiaj ndom mameayiw maquiüjpüw najüyjüy najtaj nerang minajiüt dioses. Nguanüy naleaing, aag a cambaj cam, leaw ngo mayar anderac apndrom ombás. ¹⁵Masey ique, Israel, landoj lamejiür montaj, nde meaach majmiüc majiür asoet a Judá. Icona, nde meriümban Gilgal; nde meriümban Bet Avén, at nde meyacan mipochiün mendeacan: "Atnej Teat Dios almapac". ¹⁶Cos Israel arang xeyay adam omeaats, atnej arang adam omeaats naliw wacüx. ¿Nguineay Teat Dios alndom maquiüüb nejiw müeti wüx tiül püjchiün nguiane ajlüy najneaj soex? ¹⁷Efraín taquiüüb nejiw tiül maquiüüb narangüch dios; icueatiün macül nej miün quiaj. ¹⁸Masey wüx lamong xeyay angüniw, nejiw teamajiürüw montaj; montantang monajiüt andiümüw majawüw monxing. ¹⁹Aag a iünd apmayey nejiw tiüt naag owix nej; nejiw apmamongochiw xeyay monxing wüx ayacüw ichechiw narangüch dios.

Chapter 5

¹¡Miteaats, inguiayiün agüy! ¡Aniüng Israel, inguiayiün anderac! ¡Aniüng natangüy nenajiüt, inguiayiün! Cos Teat Dios apmayac icon tiül naél wüx isoetiün. Icona iyacan tiül naél Mizpa at ipalan tiül ndoc wüx ombás Tabor.² Ajcüwa nipilan xeyay ngo manguiayiw lajmeliw tiül xeyay monbiy nipilan, nganüy xique sanayacüw tiül napat naél meáwanoj nejiw.³Xique sayaag ombás Efraín, at Israel ngome almexeotüy Salnaquiiüb nengüy. Efraín, nganüy landoj lamerang atnej nop najüyjüy najtaj; Israel landoj lamatsopoch ombás nej.⁴ Lango ndom mandilileaw majawüw Teat Dios apal nejiw ngo majneaj arangüw, cos altiül omalüw nejiw ajiürüw montaj, at nejiw ngo majawüw jane nej Teat Dios.⁵Adam omeaats Israel lamayac nej tiül ngo majneaj; atquiaj Israel maquiiüb Efraín apmajtochiw apmajmiücüw wüx asoetiw; at miün Judá apmajtochiw maquiüjpüw.⁶ Nejiw apmambüw maquiüjpüw miwacüx at misapüw nejiw mayambüw Teat Dios, nganüy ngome apmaxeomüw, cos Nej lango majlüy quiaj lamacueat nejiw.⁷ Nejiw ngo mayacüw omeajtsüw wüx Teat Dios, cos ajiürüw micualüw nejiw maquiüjpüw palwüx montaj. Nganüy wüx minangosnüt jayats kaaw tiül apmambich nejiw maquiüüb omeaats miütüw nejiw.⁸Tiül Gibeá itsündiün napaç nenot anderac manguiayaran, at netsüen soen tiül Ramá. Monyajyay tiül monstoj tajiünts tiül Bet Avén: ¡Xiconá sanandüjpiün ic Benjamín! ⁹Efraín apmendrojchay ombás wüx nüt ayacaran asoeteran. Tiül noic noic micambaj Israel Xique landoj lanapiüng leaw marrey naleaing apmajlüy.¹⁰Montangtang monajiüt ocueaj Judá atnej ajcüwa nipilan leaw andiümüw mapalpalüw miün iüt majal tiüt miütüw nejiw. Xique sanatong tiüt wüx ombasüw nejiw atnej yow leaw Xeyay Sajcüy. ¹¹Efraín landoj altiüt; lamapal nej tiüt minesoet nej, cos nejay tandiüm majüy andüy niüng ajlüyiw narangüch dioses.¹²Xique sanajlüy atnej ndeoog wüx Efraín, at atnej leaw pandiün wüx aniüng Judá. ¹³Wüx Efraín tajaw mimonandeow nej at Judá tajaw minecoy nej, quiaj Efraín tamb Asiria at Judá tüüch mamb mondeac andeac nej teombas natangüy nenajiüt. Nganüy nej ngo ndom ombás mawün monandeow tengwüy mawün necoy wüx imbasan.¹⁴Xique sanajlüy atnej minaj lüw wüx Efraín, at atnej minaliw minaj lüw wüx aniüng Judá. Xique, atan miün quiaj, sanandrooch ombás ndoj Sanaw quiaj sanamb andüy minquiaj, at ngome apmajlüy nejinguind ndom mawün nejiw.¹⁵ Xique sanamb ndoj sanandilil andüy Niüng Sajlüy, sanacül wüx nejiw apmajawüw ngo majneaj arangüw atquiaj mayambüw Ximbas alinomb, wüx nejiw apmayambüw xic tiül xeyay amix omeajtsüw.

Chapter 6

¹Macaron, andilileats majawaats Teat Dios. Cos Nej lamaquelet icoots, nganüy Nejay apmataag majneaj icoots; Nejay ayac necoy, at miün Nej apmawinch a necoy quiaj. ²Among miün ijquiaw nüt Nej apmapacüüch icoots alinomb; Nej apmawitich icoots amb er nüt at icootsa apmambaats macüliiüts teombás Teat Dios. ³Iich xicon najawan, Teat; iich xicon nayajcan ombas Teat Dios. Nej aliüc alinomb majaw xicon atnej ijchiür, atnej ajcüwa ijchiür acachiich teomal iüt tiül amelich lamban. ⁴¿Cuane sanarang wüx imbasa Efraín? ¿Cuane sanarang wüx imbasa Judá? Atnej oic ajaraw ümb miün arraw atquiaj noic miün imeaats, atnej pojniün ümb miün arraw landroj. ⁵Atquiaj miün, Xique landoj lanaquelet niquiriw ajcüwa mondeac andeac Teat Dios, Xique landoj lanambiyaw naag xepoch naw Tiximbeay. Minembeat poch atnej ran nelitlit. ⁶Nganüy Xique sandiüm meaach nomiün imeaats at ngo nandiüm nichech at merndüy wüx mimonajneaj Teat Dios aag ayaj alwüx ombeat ngome atnej mambeleran nichech. ⁷Atnej Adán, nejiw tatsojow nembeat xepoch; nejiw tacueatiw Xic. ⁸Galaad noic cambaj niüng acüliw monrang ngo majneaj alquiaj tiüt quiej. ⁹Atnej noic ajlüy moneed teamacüliw aljane, atquiaj ajlüyiw noic ajlüy miteaats leaw lasojnongayej ndom mambiyaw titiüd andüy Siquem; nejiw lamarangüw noic xeyay ngo majneaj monxing miün. ¹⁰Xique lanajaw xeyay among wüx ngo majneaj tiül aniüng Israel; Aag atsojayej ombasüw nejiw Efraín alquiaj nganüy Israel xeyay nisoet alwüx nej. ¹¹Atnej icona, Judá, napiürüch apmarriüjtüch, wüx Xique sanandilil majiür Mitomiün xecambaj.

Chapter 7

¹Wüx Xique tandiümás nandendiich minecoy Israel, minesoet Efraín tejüiquichay, atanej xeyay ngo majneaj tarangüw Samaria, cos nejiw andeacüw monwaiich; nop need ajmel, at noic ajlüy nesapüy moneed anejtiw titiüü.² Nejiw ngo mapeay teomalüw nejiw Xique leaw ximeaats meáwan ngo majneaj arangüw. Nganüy lamayey nejiw tiüt leaw tarangüw; ajcüwa ayaj alnengüy teanajaw.³Tüjchiw mapac omeaats natangüy nenajiüt naag xeyay ngo majneaj arangüw, at wüx awaijchaw aquiüjpüw tiül mimonajiüt kambaj.⁴ Meáwan nejiw nejiürüw najtaj, atnej pow lamüüch merrar nerang peats castil, jane lamüüch maxood atitit mibiüm ajtsaj teamacül maxip.⁵ Wüx minangosnüt natangüy nenajiüt, ajcüwa mimonajiüt nejiw xeyay tangüniw maquiüjpüw tanganeowüw namonts yow nomiün ngo ndom witiümoj. Néj tapal teombás ajcüwa nipilan monyac naél.⁶Cos omeajtsüw nejiw teatitit atnej noic pow, nejiw ayambüw omeajtsüw nguineay mawaijchaw. Pal ongwiiüts najneaj omeajtsüw, ümb miün arraw latitit alinomb atnej nadamüy biüm.⁷ Meáwan nejiw andaab omeajtsüw atnej noic pow, at atsambüw mimonajiütüw nejiw leaw teamajaw nejiw. Meáwan Minatang Mimonajiütüw nejiw lajmiücüw; nejingüind tiül nejiw ngo mayamb Xic.⁸Efraín laólüy tiül palwüx cambaj. Efraín atnej nandaab peats leaw lajmiüc tipow.⁹ Nipilan napeay miün teamambichaw apac, nej ngo majaw cuane teajlüy. Lamajiür ngwial tiül miondeats nej, leaw arang nej ngo maxeom omeaats.¹⁰Leaw nejiw tandeacüw tarangüw wüx nadam nejiw nganüy andeac mayac asoetiw nejiw; nganüy nejiw, ngo mandiümüw mandilileaw mayambüw Teat Dios miDiosüw nejiw, ngome teamayambüw, masey wüx leaw nganüy teamamongochiw.¹¹ Efraín atnej noic palom, nechach at ngo majiür axeom omeaats, teapaj napac onic tiül Egipto, at ndoj lacuiür andüy Asiria.¹²Wüx nejiw apmambüw, Xique sanateaaig xendoc wüx ombasüw nejiw, Xique sanaloxiw tiüt at nejiw quiec najlüyiw cawüx. Xique sanayacüw tiül naél noic miün meáwanoj. ¹³¡Ay wüx nejiw! Cos nejiw lamacuetaiw Xic. ¡Nejiw lamaxainguüw owixaw nejiw wüx ximbás! Xique alndom nawün wüx nejiw, nganüy nejiw andeacüw awaijchaw wüx Ximbás.¹⁴Nejiw ngo müjchiw nomiün omeajtsüw wüx mapajüw Xenüt , nganüy nejiw xeyay ajiüntsüw wüx mimatsüw nejiw. Nejiw canchiüjow cos andiümüw jayats osaab trigo at namonts yow, at nejiw antsojliw opechiw nejiw müjchiw xic.¹⁵ Masey Xique tanaquiaach nejiw at tanüjchiw majiür apac omeaats owixaw, nejiw nganüy teamayambüw omeajtsüw wüx xeyay ngo majneaj marangüw wüx Xembás.¹⁶Nejiw ambüw ndoj iünüw, naleaing lango mandilileaw majawüw Xic, atnej majawüw Nejay Minatangüy. Nejiw atnej nejiw noic nejengueay lalojcontsoj. Mimonajiütüw nejiw apmajmiücüw pajcamoj tiüt cos lamong wüx andeacndeacüw. Áag ayaj apmandilil wüx ombasüw nejiw matsojow nejiw tiül cambaj Egipto.

Chapter 8

¹"Iyac noic ind wux imbeay! Atnej noic minaj quiec apmajmiuc neyac nael aniung Teat Dios cos cambaj lamatsoj nembeat anderac at lamaxaing owix majcuy majaw Nembeat Xepoch.² Nejiw apajuw Xenut: 'XeDios, xicona quiaj niung ajluy Israel sayajcan imbás.'³ Nganuy Israel lamacueat leaw najneaj , at najcuy majaw nej apmapeax acuiur nejiw.⁴ Nejiw lamayacuw natanguy monajiut, ngo maranguw wux Xenut. Nejiw lamujchiw majluy monajiut, ngo masajuw Xic leaw apmaranguw. Naag nelitlit cang nenut plata maquiub oro taranguw naranguch dios ocuejiw nejiw, aag ayaj teamayac nejiw anduy wux apndrom ombasuw."⁵ "Samaria, lango mayarich nine miwacux. Laatitit aag a xeyay sajcy wux ombasuw nipilan quiaj. ¿Cas nut apmaculiw wux asoeti wux nejiw?⁶ Aag a naranguch dios quiaj tapeay imiun Israel; nop nerang najiut tarang; jngome Dios nej! Aag a nine miwacux Samaria apmaqueleteran nequirquiriw.⁷ Aag a cambaj cam tapiur iund ndoj taxaing nadamuy xeeh iund. Ajcuwa misoex trigo ngo majiur osaab nej, ngo ndom marang harina. Jondot matang majiur aong nej, nipilan namong miun apmambichaw.⁸ Landoj laatsaramb Israel; nganuy aliw tiul xeyay cambaj niung ajaraw atnej lango membeat nicuajind.⁹ Nganuy nejiw tambuw matuchi Siria atnej nop chicac naw tipeat, nej miun quiaj ajluy. Efraín lamangal monxey maquiub.¹⁰ Masey nejiw lamangaluw monxey tiul palpalwux nadam cambaj, Xique nganuy sanacanchich majluyiw noic miun. Imiun wux apal nejiw minatanguy nenajiut at ajcuwa mimonajiutuw palwux cambaj nejiw apmamelich umbiw.¹¹ Nganuy Efraín lamüch mexiyay artul nguiane ayacuch nichech ocueaj nisoet, nganuy anduy wux, nejiw lamaranguw marang artul niung aranguch nisoet.¹² Xique alndom narang wux nawiig Nembeat Xepoch gajpowuw mil ajluy, naleaing nejiw apmajawuw atnej alcuane leaw ngo meaag majawuw.¹³ Anduy wux ajcuwa nichech leaw apmayacuch, nejiw ayacuw onij at ndoj apmatsambuw, nganuy Xique, Teat Dios, ngome sanasap. Nganuy xique sanayac ximeaats wux ngo majneaj aranguw at ndoj sanayacuw tiul nael wux asoeti wux nejiw. Nejiw apmandillileaw anduyiw Egipto.¹⁴ Israel lango leamb omeaats Xic, xique Nerangás nej, at nejiw taranguw nadamuy najneaj ium. Judá lamayac nadamuy otuing micoet nej xeyay cambaj, nganuy Xique sanüch mamb biüm anduy wux micambajuw nejiw; apmandrooch ombás nadamuy otuing coet.

Chapter 9

¹Nda mapac imeaats, Israel, atnej apac omeajtsüw alinoic nipilan. Cos icona lametsojon lamecueatiün, lamewüniün wüx imeajtsan MiDiosan. Icona xeowüy indiüman mengüyiün mitomiün najüyjüy najtaj tiül püjchiün niüng apiürüch.² Nganüy aag a iüt niüng apiürüch ngome apmawiül icon; at aag a nangan namonts yow lango apmejiüuran.³ Nejiw langome apndom macülüw tiül miüt Teat Dios; ngome apmajlüy matnej, Efraín apmandilil andüy Egipto at noic nüt nejiw apmüetiwo ngo majneaj nüeteran tiül cambaj Asiria.⁴ Nejiw langome apmatongoj vino aag ayaj nichech teombás Teat Dios, at miün nejiw lango apmandiüm majaw nejiw Teat Dios. Ajcüwa nichech apmayaciüw apmarang atnej nüeteran wüx teajiüntsaran wüx andeow nipilan: meáwan leaw apmüetiwo apmayac nisoet wüx ombasüw nejiw. Nüeteran apmarang ocueajiw nejiw miün; ngome apmajmel aniüng Teat Dios.⁵ ¿Cuane apmerangan icona wüx aag a nüt larriüdarán majlüy nangosnüt, wüx aag a nüt netam majlüy minangosnüt Teat Dios?⁶ Nganüy, iawan, jondot nejiw mawüw wüx andeowüw, Egipto ampasap nejiw, at a Menfis apmamiüt nejiw. Aag a xem apmaneay nelitlit mitomiün nej nenüt plata at a patiür apmatang aniüng apmapal quiaj.⁷ Laliüc matüch ajcüwa nüt wüx apmamongochiw xeyay naél; laliüc mapeay ajcüwa nüt wüx netam mangüyiwo. Iich majawüw meáwan Israel meáwan ajcüwa anderac cam. Nechach nendeac mipoch Teat Dios at landroj nexeo omeaats naxey, wüx arang nadamüwo ngo majneaj at wüx xeyay ajcüwo omeaats.⁸ Nendeac mipoch Teat Dios nej nejiür ayac Teat Dios majiür Efraín. Nipilan ayaciüw isapayej nguajantanej nguiane apmamong.⁹ Nejiw nomiün landrojow atnej wüx minütiwo Guibeá. Teat Dios apmawün majaraw alinomb ngo majneaj arangüw at Nej apmayac nejiw tiül naél mangüyiwo asoetiwo nejiw.¹⁰ Teat Dios apiüng: "Wüx Xique tanaxeom Israel, atnej naxeom nangan uvas tiül nawaag wajchiüc. Atnej najneajay aong xiül wüx nüt aong mixiül toc, Xique tanaxeom miteatiwo nejiw. Nganüy nejiw tambüw nguiane ajlüy Baal Peor at nejiw tarangüw minajiüt aag a narangüch dios quiaj neyac monxing. Nejiw tajlüyiwo atnej najüyjüy nipilan lajmboc ombasüw at nejiw aag a narangüch dios leaw nejiw andiümüw.¹¹ Nganüy wüx Efraín, meáwan leaw najneaj tajiürüw apndrom atnej ajlül noic quiec. Langome apmajlüy wijquiaw namix nine, nejinguind montaj apmajiür micual nej at ngome apndom majmel micual nej.¹² Masey nejiw taquiüpw miün namix nine, Xique sanaquiiüb mamb atquiaj nejinguind ngome apmacülüw. ¡Ay wüx nejiw wüx Xique sanacueat nejiw!¹³ Xique lanajaw Efraín, ajlüy atnej Tiro, alpiürám wüx noic najneajay iüt, nganüy Efraín apmaquiüppüw micualüw nejiw andüy teowix aljane leaw apmamby nejiw." Ijchaw, TEAT-- ¿cuane apmeajchiwo?¹⁴ Ijchaw nejiw montaj majmiüc teomeajtsüw nejiw micualüw nejiw at mijiweaw nejiw ngo majiür aonts nej.¹⁵ "Wüx meáwan ngo majneaj arangüw tiül Gilgal, quiaj nguiane Xique samelich sajcüy najawüw. Wüx xeyay ngo majneaj arangüw, Xique sanawüniwo quiaj Saniüng. Xique langome sanandiümüw; mimonajiütüw nejiw nemejchiwo.¹⁶ Efraín nej noic monandeow nej at mioxiich nej landoj lawaag; nejiw lanngo majiürüw aong nejiw. Masey jondot tajiürüw micualüw nejiw, Xique sanayac micualüw nejiw leaw xeyay andiümüw ndom mandeowüw." ¹⁷ XeDios langome apmangoch nejiw cos nejiw ngo marangüw atnej Nej apiüng. Nejiw apmajlüyiwo atnej najüwo miün nipilan ngo majiürüw aniüngüw atquiaj apmajaraw tiül meáwan nadamdám cambaj.

Chapter 10

¹Israel atnej nateaic cambeac leaw ayac xeyay aong nej. Wüx teamayac wüx xeyay aong nej ajiür, at miün teamarang xeyay artül. Wüx mifüt nej xeyay napiürüch awün, nej tataag majneaj oleaj mifüm nej.² Xeowüy angowüüch omeaats nej; nganüy nejiw netam maiícüw wüx asoetiw nejiw. Nejay Teat Dios apmalox tiüt miartül nejiw; nejiw apmaloxiw tiüt oleaj mifümwüw nejiw.³ Nganüy nejiw apmapiüngüw: "Ngo najiüran nijinguind natangüy nenajiüt—¿cuane alndom marang nej wüx xicona?"⁴ Nejiw andeacüw ngo membeat poch at ayacüw mipochiw nejiw ngome naleaing andeacüw. Atquiaj chüc, meáwan leaw andeac andiüm marang ngome apmarang atnej netam, apmangowüüch, apmayac xeyay naél.⁵ Nipilan moncül Samaria apmajiürüw xeyay mbol wüx aag a nine wacüx ocueaj Bet Avén. Minipilan nejiw ajiüntsüw wüx ombasüw nejiw, atquiaj atnej ajcüwa miteaats nendüjpiw narangüch dios leaw tapac omeajtsüw wüx nejiw at wüx tajiürüw xeyay nganüy landroj lango majlüy quiaj.⁶ Nejiw apmaquiüräjpüw mamb andüy Asiria atnej noic üünderan miün majneaj omeaats natangüy nenajiüt. Efraín apmamongoch xeyay ngo majneaj, at a Israel apmamongoch monxing wüx midiosüw nejiw.⁷ Natangüy nenajiüt ocueaj Samaria apndrom ombás, atnej noic quiriw xiül wüx teamajowjow nej omal yow.⁸ Ajcüwa tiüc nguiane arangüw ngo majneaj apndrom ombasüw. ¡Aag ayaj minesoet Israel! Sats lop ndoc maquiüüb patiür apmatang wüx miartül nejiw. Ajcüwa nipilan apmasajüw a tiüc: "¡imiüt xicon!" at ajcüwa nine tiüc: "¡ijmiücan wüx ximbasan!"⁹ Israel, lamerang nesoet imiün wüx minüt Guibeá; icül miün ngo meriow tiül. ¿Neol jo micual monrang ngo majneaj quiaj ngome apmatüch nejiw montsoj tiül Guibeá?¹⁰ Wüx Xique sanandiüm, Xique sanapaj ocueajiw. Ajcüwa nadam cambaj apcanchiümoj mapalüw teombasüw at apmatsajcüw cos ijmbüw amb ngo majneaj arangüw.¹¹ Efraín nop nüx wacüx nej lasap ombas wüx andiüm majüyjüy, atquiaj chüc, Xique sanaoel omalüw sanatsaag wüx natsüjyay onic nej. Xique sanayac sanaoel omal Efraín; Judá apmachiüt a iüt; nejay a Jacob apmamüünch nembaag iüt.¹² Ipiür xeyay monajneaj nejiw miün quiaj, at ixaing omeaats nembeat anderac leaw ayac wüx omeaats. Ichiütan mifütan leaw ngo meaag achiütaran, nganüy lamatüch a nüt meyamban TEAT DIOS, apmecüliün wüx Nej aliüc linomb at wüx apmajoet monajneaj wüx imbasan.¹³ Icona lamepiüran xeyay ngo majneaj, at apmexainguiün leaw ngo majneaj arangüch. Icona landoj meatiün aong awicheran cos teyacan imeajtsan leaw icona indiüman at wüx xeyay nipilan leaw ijiüran tiül montsoj.¹⁴ Wüx aag ayaj apwitiüm ngomaxeoram omeaatsaran imiün tiül minipilan nej, at meáwan micambajüw nejiw apndrom ombasüw. Apmarang atnej Salmán tandrooch ombás Bet Arbel wüx noic miün nüt montsoj, nguiane müm montaj namümaran maquiüjpüw micualüw nejiw tambiyeran taqueletaranüw.¹⁵ Icona atquiaj apmajlüy wüx imbasan, Betel, cos wüx aag xeyay ngo majneaj ijlüyiün tiül. Wüx ümb miün arraw natangüy nenajiüt ocueaj Israel apndrom ombás nomiün.

Chapter 11

¹Wüx Israel aliün marang nop nine, Xique tanandiüm xeyay, at Xique tanapaj Xecual maw Egipto.² Wüx xeyay sandiüm teanapajüw, nejiw arangüw wüx omeajtsüw teajüyw macueatiw Xic. Nejiw ayacüw nichech teombas baales at ambeliw pom teombas narangüch midiosüw nejiw.³Wüx aag ayaj, Xique jane tanaquiaach a Efraín ndom ombas majüy. Xique jane taxainguiüs napeic tiüt, nganüy nejiw ngo najawüw Xique xeyay tanajwüw nejiw.⁴Xique tanatiib a tiüüd naag nots las alwüx xeyay mimonajneaj nipilan, alwüx xeyay monajneaj. Xique wüx nejiw tanarang atnej aljane leaw üüch tejyem neoel omalüw nejiw nemüünch teombeayiw, at Xique mojcotos nambeolüw nejiw at tanayamb cuane apmüetiw.⁵¿Ngome apmandilileaw nejiw andüyw miüt Egipto? ¿Ngome apmarang natang Asiria wüx ombasüw nejiw, neol nejiw ngo mandiümüw mandilileaw majawüw Xic?⁶ Nendojquiy apmajmiüc wüx micambajüw nejiw at apmandrooch ombas opal mindeniw nejiw; apmandrooch ombasüw leaw nejiw andiümüw marangüw.⁷Xenipilan lamapiüng apmacueat Xic. Masey nejiw apajüw minüt Natangüy Teat Dios, nejingüind ngome apmambeol nejiw.⁸¿Nguineay alndom nacueat ic, Efraín? ¿Xique nguineay alndom nayac ic tiül nael, Israel? ¿Xique nguineay alndom narang icon mejlüyiün atnej Adma? ¿Xique nguineay alndom narang icon mejlüyiün atnej Zeboim? Xemeaats lamangowüüch tiül Xic; meawan najneaj xeyay sandiüm ic lamangowüüch.⁹ Xique ngome sanarang nayac xeyay sajcüy; Xique ngome sanandrooch ombas alinomb Efraín. Cos Xique Dios at ngome nipilan; Xique nangaj sajlüy tiül icona, at Xique ngome saliüc wüx xeyay sajcüy.¹⁰Nejiw apmandüjpiw TEAT DIOS; at Nej apmapaj atnej nop xeech liong. Wüx Nej apmepaj, micual nej teambipipeay oleajiw nejiw aliücüw imiünüw nonüt.¹¹Nejiw aliücüw teamambeapmbeap nejiw atnej noic quiec naw Egipto, atnej noic palom naw tiül miüt Asiria. Xique sanüüch macülüw aniüngüw nejiw--aag ayaj landoj lamandeac TEAT DIOS.¹²Efraín wüx xeyay atsoj miün lamayey xic tiüt, at aniüng Israel wüx xeyay awiích. Nganüy Judá aliün majlüy minquij ngo matüch Teat Dios, aliün najlüy, majcüy majaw Nangaj Teat Dios.

Chapter 12

¹Efraín teaüet tiül iünd at andüüb mamb iünd naw nonüt. Nej andüübndüjpeay miün teamayac wüx awaiích at ambiy nipilan. Nejiw ayacüw nembeat andeacüw maquiiüb Asiria at ajoyiw minaow olivo müjchiw Egipto.² Nej TEAT DIOS lamayac osoetiw nejiw wüx ombas Judá at apmayac mangüiw asoetiw a Jacob wüx leaw nej arang; Nej apmangüy leaw ngo majneaj arang.³Teomeaats mimüm nej Jacob tasap nic oleaj micoj nej, at wüx minüt arang naxey tatsoj maquiiüb Teat Dios.⁴Nej tasojanaag maquiiüb nop ángel at tajntsop wüx. Nej tajiünts at tatün ocueaj Xeyay Mambeol nej. Nej tayaag ombas Teat Dios tiül Betel; quiaj Teat Dios tendecac majaw nej.⁵Nejay nej TEAT DIOS, Nej Teat Dios neneay nipilan montsoj; "TEAT DIOS" aag ayaj Minüt nej leaw netam mapajaran.⁶Atquiaj indililean meyamban MiDiosan. Ersapayon wüx napac tiül nembeat anderac at wüx mimonajneaj nej, at icüliün ndeam wüx minüt MiDiosan.⁷Ajcüwa monüjpeay ajiürüw teowixaw nejiw nepeaxeay leaw ngo mapeax palan; nejiw andiümüw maneitiw.⁸Efraín tapiüng: "Xique naleaing lanajiür xeyay tomiün; xique lanaxeom xeyay tomiün aag ayaj saneay. Wüx meáwan xenajiüt nejiw ngome apmaxeomüw ngo majneaj wüx xic, nicuajind leaw alndom marang nisoet."⁹Marrey Xique nejay TEAT DIOS miDiosüw nejiw imiün tiül miüt Egipto saquijpüw mamb. Xique sanüüch mamb macüliw linomb tiül minden jael, atnej wüx nüt landoj lamatilberan majlüy nangox nüt.¹⁰ Xique tandeacás nasajüw mondeac andeac Teat Dios, at tanüjchiw majawüw aümayej andüy wüx icona. Tanendeac nasaj icona amb wüx ombeay nendeacüw andeac Teat Dios Xique süjchiw mandeacüw naag najneaj anderac."¹¹Jondot ajlüy xeyay ngo majneaj tiül Galaad, naleaing ajcüwa cambaj quiaj ngo majiürüw nicuajind ombeatiw. Tiül Gilgal nejiw ambiyaw wacüx mayacüw ichechiw; mi artül nejiw apmarang atnej noic sonongoj cang laümb rapapam tiül nachiiütaran iüt.¹²Jacob tecuiür andüy tiül miüt Aram; Israel tarang najiüt atquiaj ndom majiür mintaj nej; at nej tajiür noic ajlüy sap atquiaj ndom majiür nop mintaj nej.¹³Nej TEAT DIOS lamawün Israel maw tiül Egipto tawün nej nendead andeac mipoch Teat Dios, at nendeac andeac mipoch Teat Dios Nej tajiür nejiw taquiiüb nejiw.¹⁴Efraín tüüch mamix omeaats xeyay TEAT DIOS. Atquiaj nej TEAT DIOS apmayac wüx omal nej quiej at apmandilil andüy wüx ombas nej xeyay ngo majneaj.

Chapter 13

¹"Wüx Efraín tendeac, tajlang noic ateam. Nejay tayaag teyacüy xeyay nembeat tiül Israel, naleaing nej tandüy wüx ombás nej minesoet nej wüx atamüüch minüt Baal at nej tandeow.² Nganüy, nejiw ndeam teamayacüw wüx minesoetiwi nejiw. Nejiw arangüw nine manchiüc naag miplata nejiw, narangüch dios xeowüy lajneaj arangüch, atnej ngomeaag ajlüy, meáwan ayaj minajiüt nerang a najiüt quiaj. Ajcüwa nipilan quiaj nejiw apingüw: "Ajcüwa monxey cam jane ayacüw nichech achejchiw nine wacüx quiaj."³ Atquiaj nejiw apmajlüyiw atnej ajcüwa oic ümb miün arraw, atnej ümb miün arraw najmiüc naquind landroj, atnej nawaag soex lamajüyich matech nej iünd macueatanaag a iüt niüng tearrantsüch, at atnej niüng aw a nasop.⁴ Nganüy Xique xiquiaj TEAT DIOS miDiosüw nejiw leaw apmaquiüb nejiw imiün Egipto. Icona ngo metam mejawan nejingüind alinop dios aag miün Xique; icona netam meyariün ngo majlüy ninguiünd ngome Xique, ngo majlüy alinop newün icon wüx. ⁵Xique tanayaag imbasan tiül nawaag iüt, tiül iüt nguiane ngo majlüy yow.⁶ Wüx icona tejiüran soex, quiaj icona chipiüt itünguiün; at wüx icona chipiüt itünguiün, xeyay tadam imeajtsan. Wüx aag ayaj icona tewniün imeajtsan wüx Xic.⁷ Xique sanewüneay narang nop liong majawüw xic nejiw; atnej nop rach lüw, Xique sanametiwi tiül tiüd.⁸ Xique sanatsambüw atnej arang nop mbaleoy leaw laneederan minaliw nej. Xique sanachiüt mal mipechiwi nejiw at quiaj miün Xique sanatsambüw atnej nop liong, atnej nop nimal nacül tiül peat sanajmbaj nequirquiriw.⁹ Xique sanandrooch ombasüw nejiw, Israel; ¿jane apndom mawün icon wüx? ¹⁰¿Jo nganüy nguiane almajlüy minatangüy nenajiüta, alndom nejay mawün icon wüx mbich meawan cambaja? ¿Nguiane almajlüyiw mimonajiüt nejaw icona, wüx icona tepiüngana mesajan Xic: 'Iich xicona nop natangüy nenajiüt tengwüy nop micual nej nenajiüt?'¹¹ Xique tanüüch icon nop natangüy nenajiüt wüx tanajcüy at tanawün tiül minajiüt nej cos tajcüyiüs.¹² Lacanchiow aag a xeyay ngo majneaj teomeaats Efraín; mineseot nej laxiyay canchiow.¹³ Xeyay necoy apmatüch nej atnej minecoy nejiür nine, nganüy nej nop nemeech nacualaran ngo manguiaj leaw asoic, cos wüx apmatüch a nüt wijquiam, nej ngome apmandiüm maw teomeaats mimüm nej.¹⁴ ¿Xique sanawüniwi nejiw teowixaw miüt mondeow? ¿Xique sanawüniwi nejiw tiül mondeow? ¿Nguiane, andeow, almajlüye micabcüy? ¿Nguiane, miüt mondeow, almajlüye nindrojchaye ombas? Aag a xeyay ajneaj imeaats almexeotüy ngo naxeom najaw.¹⁵ Masey Efraín najneaj amb nejiür tiül michiig micoj nej, noic iünd naw nonüt aliüc; aag a iünd ocueaj TEAT DIOS apmapep napac tiül nawaag wajchiüc. Minapacüy ocueaj Efraín apmamong at milol nej lango apmajiür yow. Najcüy majawüw nej apmajmeliw maneitiwi nguiane almayac leaw nembeatiwi leaw almajiür.¹⁶ Samaria apmajiür asoet nej, cos nej lajcüy majaw miDios nej. Nejiw apmajmiücüw apmambiyanüw naag nendojquiaj; namix nine micualüw nejiw apmaqueletiw nequirquiriw at müm montaj nejiürüw micualüw nejiw apmachiütaran omeajstüw nejiw.

Chapter 14

¹Israel, indilil mejaw TEAT DIOS aag ayaj miDios, cos tejmiüc ajcan irang xeyay ngo majneaj.² Indeac naag mipoch aag a neseot leaw irang at indilil mejaw TEAT DIOS. Isaj NEJ: "Iwün tiül xicon meáwan ngo majneaj at i jaw iyar leaw najneaj, atquiaj alndom nujchiün Ic leaw najneaj andeac xembeayiün natamüjchiün minüt.³ Asiria ngome apmawün xicon wüx; xicona ngome sanajtepiün wüx cawüy namban tiül montsoj. Xicona ngome sanandililean napiüangan xenajiütan leaw sarangan naag xewixan: 'Icona xediosan xecuejaiün,' wüx Ique ajcüwa nipilan ndeoj ngo majiür miteat ndej apmaxeom monajneaj"⁴"Xique sanataag majneaj acuetaiw xic; Xique sanandiumüw xeyay, cos leaw Sajcüy najaw nejiw lanawün laáw tiül xic. ⁵Xique sanajlüy atnej ajmiüc naquind wüx Israel; nej apmajpoet atnej mbaj najcül at apmayac mioxiich nej atnej monopoots xiül nacül LÍbano.⁶ Mipüüg nej aptsatsam; atsüjyay ombas apmarang atnej mixiül olivas, at ajmboc angan atnej ajmboc angan monopoots xiül najlüy LÍbano.⁷ Ajcüwa nipilan leaw acüliw quiaj tiül minden apmandilileaw; nejiw apmapaciw alinomb atnej tsatsaw oaab xiül at apmajpoet atnej cambeac. Apmajaraw majiüc atnej nejiw namonts yow ocueaj LÍbano.⁸ ¿Efraín, cuane Xic sajiür maquiüjpüw narangüch dios? Xique sananguiaj indeac at sanajaw ic. Xique sajlüy atnej noic owil ciprés, leaw aop nej ngo mamong ateaic; imiün wüx Xique aw leaw najneaj temerang."⁹ ¿Jane nendüy leaw alndom maxeom omeaats tiül ajcüwa agüy cama? ¿Jane axeom omeaats wüx ajcüwa agüye nejay alndom mandüy? Cos ajcüwa mitiüüd TEAT DIOS naleaing ajlüy, at ajcüwa ambüw najneaj nejiw tiül apmajüyw, nganüy ajcüwa nemejchiw najiw apmajtochiw maquiüjpüw.

Jonah

Chapter 1

¹Nganüy Teat Dios tandeac Mipoch nej masaj a Jonás micual Amitai, tandeac masaj:² "Witiür carriür indüy Nínive, tiül nadamüy cambaj, at ijüquich quiaj mipoch Teat Dios, cos lapeay nengüy niüng sajlüy lananguiaj cuane xeyay ngo majneaj teamarangüw."³ Witiüt nganüy a Jonás mecuiür mexeotüy teombás TEAT tamb andüy Tarsis. Taw tiüt Jope nguiane taxeom noic müx laámb andüy Tarsis. Atquiaj ndoj tangüy ndom majtep timüx laámb andüy Tarsis, minquiaj nguiane ngo majaw NEJ TEAT.⁴ Nganüy Teat Dios tüüch mamb noic nadamüy iünd andüy tindec at tarang noic nadamüy ndicoic. Atnej ajüic apquejweam a xeech müx najenjen miün. ⁵Lambayajow xeyay nejawüw wüx müx at nop nop nejiw tapajüw minüt midiosüw nejiw. Tüjchiw tejyem omal a müx taloxiw tindec. Nganüy a Jonás taw tiüt andüy teomeaats müx alpeaam quiaj at tasap nej xeyay ameay.⁶ Natang nejaw wüx müx tiün majaw nej at tasaj nej, "¿Cuane tengual merang almemeay quiaja? ¡Witiür! ¡Ipaj minüt midios! Ngwa alndom marang midios majaw icoots at ngo mambiy icoots" ⁷Meawanoj tendecüw tesajayej nop alinop: "Macaron, majawaats marrajaats, atquiaj ndom majawaats jane neyac naél leaw teamamongochiiüts." Atquiaj tarrajüw matijpeaw, atquiaj tajaraw tajmiüc wüx ombás Jonás.⁸ Nejiw tasajüw a Jonás ndoj miün, "Wüx monajneaj, isaj xicon jane neyac aag monteomeaats cam leaw teamamongochiiüts. ¿Ngün minajiüta, at nguiane erwiüna?"⁹ Jonás tasaj nejiw, "Xique Hebreo xic; at satamüüch minüt Teat Dios, nej Teat Dios nacül tiül mbasacats, jane nerang a ndec at nerang nawaag iüt."¹⁰ Quiaj xeyay mbayatoj a monxey at tasajüw a Jonás, "¿Cuane leaw lemerang quiaja? Nejiw a monxey lamajawüw nej tengual acuiür mexeotüy teombás Teat Dios, cos nejay a Jonás landoj mandeac."¹¹ Ndoj miün tasajüw a Jonás, "¿Cuane sanarang wüx imbás atquiaj xicona nawan wüx majlüy miün a ndec? Cos teamayac wüx apac a ndec deaám."¹² Tasaj nejiw a Jonás, "Ixainguiün xic at iloxiün xic tindec. Ndoj quiaj apmajlüy miün a ndec apmeriowan wüx, cos lanajaw xique neyacás naél quiaj witiüt nadamüy ndicoic andüy wüx imbasan."¹³ Nganüy naleaing, ajcüwa monxey monrang najiüt tatechiw napac mandilileaw andüyw wüx iüt, ngome tatüchiw apac a ndec cos teamayac wüx apac xeyay wüx ombasüw nejiw.¹⁴ Ndoj, tapajüw minüt TEAT at tapiüngüw, "Satüniün icueaj TEAT, sanguejriün xemalan, nde meaach nandeowan at nde majmiüc neseot ocueaj nandeow wüx xemalan, cos Ique, TEAT, lamerang atnej ique indium."¹⁵ Quiaj taxainguiw a Jonás tamb maloxiw tindec atquiaj a ndec lombot. ¹⁶ Ndoj, ajcüwa monxey tatamüjchiw xeyay minüt TEAT. Tayacüw xeyay nichech mujchiw a TEAT at tayacüw mipochiw nejiw.¹⁷ Nganüy, NEJ TEAT landoj lamayac nop nadamüy xeech cüet atquiaj ndom malaj a Jonás atquiaj Jonás tamongoch arej nüt arej ongwiiüts teomeaats a cüet.

Chapter 2

¹Andüüb miün, Jonás tandeacanaag makiiüb TEAT, MiDios nej, imiün teomeaats xeech cüet. ²Nej tapiüng: "Tanapaj minüt Teat andüy wüx xeyay monteomeaats samongoch quiaj Nej tangoch sandeac; ¡Sapaj napac mimbeol xic imiün tiül pojniüwüy Warraj Oxiüt! Ique tenguiay sandeac. ³Landoj melox xic tiül najal omal ndec, marrey tiül najal omeaats ndec, acuiür miyow ndec ayey xic tiüt; meáwan nadamüy omal ajponch among wüx ximbás. ⁴Xique tapiüngás: "Iniiüg lango majaw xic; masey atquiaj sanandilil najaw andüy nguiane ajlüy minangaj iüm" ⁵Miyow ndec lamapal xic tiüt lapeay tixinic; lamayey xic tiüt najal ndec; lawinchay wüx xemal misoex ndec. ⁶Tsoyotós tiüt tindec tanatüch nguiane witiow owil tiüc; mimanchiüc loliüt tapalüw xic nomiün. ¡Nganüy ique TEAT, XEDIOS tewün xic tiül najal loliüt saliün napac! ⁷Wüx xemal xemeaats tandeow tiül xic, xemal tapaj minüt TEAT; ndoj miün leaw sandeac tapeay Niüng Ijlüy, tiül minangaj iüm. ⁸Ajcüwa nipilan leaw anguiyaw andeac narangüch dioses leaw ngo membeatiw arangüw atnej andiüm omeajtsüw omalüw acueatiw acueatiw mimonajneaj. ⁹Xique nganüy, sanatsüen soen apac ximeaats sanayac nichech wüx Imbás; sanarang leaw lanayac xepoch nasaj ic. ¡Imiün wüx TEAT DIOS leaw apmawün wüx nipilan! ¹⁰Ndoj miün, TEAT DIOS tandeac masaj a cüet quiaj tamb majtiür wüx nawaag iüt a Jonás.

Chapter 3

¹Amb iwiüm Mipoch Teat Dios tapeay niüng ajlüy Jonás, tasaj nej: ²"Witiür, carriür indüy Nínive, aag a nadam cambaj quiaj, quiaj apmendeac napac xepoch leaw tanasaj ic mendeac."³ Atquiaj tarang a Jonás witiüt tamb andüy Nínive tayar andeac TEAT DIOS. Ninguiün nüt Nínive tarang noic nadamüy cambaj, netam arej nüt ndom mandooigueran tiüt.⁴Tamelich ajüy a Jonás tajmel tiül nadamüy cambaj ndoj ajüy noic nüt nej tandec napac tapiüng: "Amb ic miow nüt Nínive apndrom ombás."⁵Minipilan Nínive tayariw andeac Teat Dios tayacüw nembeat poch maiüünderan lop. Meawanoj nejiw tasoiqüiw ngo majneaj apixaw, imiün wüx natang ndoj wüx chingü.⁶Najen miün tapeay anderac niüng ajlüy natangüy nenajiüt ocueaj Nínive. Nej witiüt niüng chetej, tasoond apix nej, tayac ngweat wüx ombás nej at chetet wüx. ⁷Nejay tüüch mamb noic nembeat poch tapiüng: "Tiül Nínive, wüx minangoraad natangüy nenajiüt at mimonajiüt nej, nijinguind nde meajchiün üetiw nipilan tengwü nimal, wacüx tengwü najiürüch tiwajchiüc. Nejiw nda müetiw alcuane nda manganeowüw yow."⁸At ijchan mayacüw wüx ombasüw nejiw ngweat nipilan at nimal atquiaj majiüntsüw mapajaw napac Teat Dios. Netam meawanoj macuetiw leaw ngo majneaj teamarangüw at macueatiw ambiyaw nipilan. ⁹¿Jane ajaw nguaj Teat Dios mandilil majaw icoots mangowüüch omeaats nej at mandiüm macueat ajcüy majaw icoots atquiaj ngo mandeowaats?¹⁰Teat Dios tajaw leaw nejiw teamarangüw, tacueatiw meáwan ngo majneaj leaw teamarangüw. At Teat Dios tangowüüch omeaats nej, wüx aag a xeyay ngo majneaj tapiüng apmarang wüx ombasüw nejiw, ngome tarang atquiaj.

Chapter 4

¹Aag ayaj ngo majneaj majaw a Jonás quiaj təcüy xeyay. ²Tamb mandeacanaag TEAT DIOS tapiüng, "Ah, TEAT" ¿Ngome ag ayaja tanapiüng wüx saliün tiül xeifüta? Quiaj tarangás atquiaj tecuiürrás sandüy Tarsis cos lanajaw xeyay ajneaj imeaats, nadamüy mimonajneaj, nequifüy ijcüy, indiüm xeyay nipilan at ingowüüch imeaats leaw ngo majneaj lamepiüng apmerang.³ Wüx ayaj, nganüy TEAT, satün icueaj mequiiüb xic mamb, najneaj najaw nandeow ngo matnej napac.⁴TEAT DIOS tasaj nej, "¿Najneaj temerang quiaj mejcüy xeyay?"⁵ Ndoj miün Jonás taw tiül cambaj tamb chetem amb nonüt ocueaj a cambaj. Quiaj tamb marang noic nden at tamb chetem teoleaj nej, majaw cuane apmarang nej a cambaj chetet tiül nden.⁶Nej TEAT DIOS tayac noic owil soex neyac nden tüüch matang wüx ombás Jonás atquiaj mamong ajcüy omeaats. Jonás tajneaj omeaats wüx a soex quiaj. ⁷Raw miün tiüt Teat Dios lamayac nop nine ndiüc. Aag a ndiüc quiaj tamb mambiy a soex quiaj tawaag.⁸Tajlüy wüx taw atil nüt amb alinoic nüt, Teat Dios tüüch miün imiün nonüt majüy noic neorrrar iünd. At miün, mineorrrar atil nüt marrey wüx omal a Jonás pojniüt teombás. Ndoj Jonás tandiüm mandeow. Tandeacanaag omeaats nej, "Najneajay ndot nandeow lango mind sapac."⁹ Ndoj Teat Dios tasaj a Jonás: "¿Najneaj mejcüy wüx ombas a soex quiaj?" Jonás tasaj nej: "Najneajay najcüy xeyay, sandeow wüx sajcüy."¹⁰Teat Dios tasaj nej, "Ique nicuajind ngo meyaag wüx a nine soex quiaj, ngome terang najiüt wüx ngomeaach matang. Wüx noic ongwiiüts tatang at amb alinoic ongwiiüts tandeow."¹¹ Jo nganüy xique, ¿Ngo ndom nandiüm xeyay a Nínive, noic nadamüy cambaj, niüng almajlüyiw among acoic miow nimioy nipilan leaw ngo maxeomüw majawüw ngün miaác owixaw nejiw at ngün miqiiamb owixaw nejiw, at aliw quiaj xeyay wacüx?"